

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Συνιστώμενον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας ὡς ἐπὶ κατ' ἐξοχὴν παιδικὸν περιοδικὸν σύγγραμμα, ἀληθεῖς παρασχὼν εἰς τὴν χώραν ὑπηρεσίας, καὶ ὑπὸ τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου Κωνσταντινουπόλεως ὡς ἀναγνωσμα ἄριστον καὶ χρησιμώτατον εἰς τοὺς παῖδας.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμὰς 100. Ἐξάμηνος δραχ. 55. Τρίμηνος δραχ. 30.

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Αἰγύπτου γρόσια διατμ. 50.— Ἀμερικῆς δολλάρια 4.— Ἀγγλίας καὶ ὧλων ἐν γένει τῶν ἄλλων Κρατῶν σελλίνια 10.

Ἐξάμηνιοι καὶ Τρίμηνιοι ἀναλόγως.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουσιν τὴν 1ην οὔνου μήνης.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β'.—Τόμος 38ος

Ἀθήναι 24 Ἰανουαρίου 1931

Ἔτος 53ον.—Ἀριθ. 8

ΔΑΥΙΔ ΚΟΠΠΕΡΦΗΛΔ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ CH. DICKENS

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —

Ὅταν βγήκα ἀπὸ τὸ γραφεῖο, κρατώντας τὸ χέρι τοῦ ὁδηγοῦ μου, τόλμησα νὰ τοῦ ρίξω μιὰ ματιά. Ἦταν ἕνας χλωμὸς νέος μὲ ἀδύνατα μάγουλα καὶ μὲ ματιὰ στεγνὰ καὶ σκληρὰ.

Τὰ μαῦρα του ροῦχα ἦταν λιγάνι παλιωμένα, τὰ μανίκια του τοῦφταναν ὡς τὸν καρπὸ καὶ τὰ πανταλόνια του ὡς τὸν ἀστράγαλο, καὶ ἡ ἀσπρη γραβάτα του δὲν ἦταν καὶ πολὺ καθαρή.

— Εἰστε ὁ καινούργιος μαθητής; μὲ ρώτησε.

— Ναί, κύριε, ἀποκρίθηκα. Ἔτσι φανταζόμουν. Θετικὰ δὲν ἤξερα τίποτα.

— Εἶμαι ἐπιμελητής στὸ σχολεῖο Σάλεμ, μοῦ εἶπε τότε.

— Χαίρω πολὺ, ψιθύρισα τρομαγμένος.

Συλλογιζόμενον ὅτι ἔπρεπε νὰ πάρω τὴν βαλίτσα μου ἀπὸ τὸ γραφεῖο, ἀλλὰ δὲν τολμοῦσα νὰ κάμω ὑπαινιγμὸ γιὰ ἕνα τόσο ταπεινὸ θέμα μπροστὰ στὸ σοφὸ δάσκαλο τοῦ Σάλεμ-Χάους. Ὡστόσο, ὅταν βγήκαμε, βλέποντας ὅτι κινδύνευα νὰ χάσω τὴν βαλίτσα μου, τοῦ τόπα. Γύρισαμε ἀμέσως καὶ ἔδωκε παραγγελία στὸν ὑπάλληλο νὰ τὴν στείλουν τὸ μεσημέρι.

— Κύριε, τοῦ εἶπα ἀφοῦ περπατήσαμε κάμποσο, θάχετε τὴν καλοσύνη νὰ μοῦ πῆτε ἂν εἶναι μακριά;

— Εἶναι πρὸς τὸ Μπλάκχηθ, μοῦ ἀπάντησε.

— Δηλαδή, εἶναι μακριά!

— Θὰ πάμε κάμποσο μὲ τὰ πόδια καὶ ὕστερα μὲ τὸ λεωφορεῖο. Εἶν' ἔξη μίλια περίπου.

Ἦμουν τόσο κατάνοπος καὶ ἐξαντλημένος, ὥστε δὲν βαστοῦσα νὰ κάμω ἔξη

μίλια ἀκόμα δίχως νὰ βάλω τίποτα στὸ στόμα μου. Ξεθάρρεψα νὰ τοῦ πῶ ὅτι δὲν εἶχα φάει ὅλη τὴ νύχτα καὶ ὅτι θὰ τοῦ χρωστοῦσα μεγάλη χάρη, ἂν μοῦ ἐπέτρεπε νὰγοράσω κάτι γιὰ νὰ φάω.

Ξαφνιάστηκε, σταμάτησε καὶ μὲ κοί-

«Ἐβγαλε ἕνα φλάουτο καὶ ἄρχισε ἀμέσως νὰ παίξει...»
(Σελ. 86, στ. α'.)

ταξε. Σκέφθηκε μιὰ στιγμή καὶ ὕστερα μοῦ εἶπε ὅτι εἶχε ἀνάγκη νὰ περάσει ἀπὸ τὸ σπῆτι μιᾶς γριᾶς γυναίκας, ποὺ κατοικοῦσε ἐκεῖ κοντά, καὶ ὅτι μποροῦσα νὰγοράσω λίγο ψωμί ἢ ὅτι ἄλλο προτιμῶσα (ἀρκεῖ νὰ μὴν ἦταν βλαβερὸ) καὶ νὰ τὸ φάω ἐκεῖ, ὅπου θὰ μοῦδιναν καὶ γάλα.

Μπήκαμε σ' ἕνα ψωμάδικο, ὅπου ἀγό-

ρασα ἕνα ψωμάκι ποὺ μοῦ στοίχισε τρεῖς πέννες. Πιὸ πέρα, ἀγόρασα καὶ ἕνα αὐγὸ καὶ ἕνα κομμάτι λαρδί. Καὶ μ' ὅλ' αὐτὰ μοῦμεναν ἀκόμα ἀρκετὰ χρήματα στὴν τσέπη, πράγμα ποὺ μ' ἔκανε νὰ σκεφθῶ ὅτι στὸ Λονδίνο μποροῦσε νὰ ζήσει κανεὶς πολὺ οἰκονομικά.

Ἀφοῦ κάναμε τίς προμήθειές μας, περάσαμε μιὰ γέφυρα μέσα σὲ ὄχλοδοὺ καὶ κίνηση ἀπερίγραπτη, ποὺ ἔκανε τὸ κεφάλι μου νὰ γυρίζει, καὶ τέλος φτάσαμε στὴν κατοικίᾳ τῆς γριᾶς. Ἀπὸ μιὰ ἐπιγραφή ποὺ διάβασα στὴν καγκελόπορτα, κατάλαβα ὅτι τὸ σπῆτι αὐτὸ ἦταν ἕνα πτωχοκομεῖο, ὅπου κατοικοῦσαν εἰκοσιπέντε φτωχὲς γυναῖκες.

Ὁ ἐπιμελητὴς τοῦ Σάλεμ-Χάους χτύπησε σὲ μιὰ ἀπὸ τίς πολλὲς ὁμοίμορφες πόρτες, καὶ μπήκαμε μέσα. Μιὰ γριὰ φυσοῦσε τὴ φωτιά της, ὅπου ἔδραζε μιὰ μικρὴ κατσαρόλα. Καθὼς εἶδε τὸν ὁδηγὸ μου, ἔπαψε νὰ φυσᾷ καὶ φώναξε:

— Καλὸς μοῦ τον!

Ἀλλὰ καθὼς εἶδε πὼς ἔμπαινα καὶ ἐγὼ μαζί του, ἀλλάξε στάση, σηκώθηκε καὶ, τρίβοντας τὰ χέρια της, ἔκαμε μιὰν ἀδέξια ὑπόκλιση, γεμάτη σεβασμὸ.

— Μπορεῖς νὰ ψήσης τὸ φαγητὸ τοῦ μικροῦ κυρίου ἀπ' ἐδῶ; εἶπε ὁ δάσκαλος τοῦ Σάλεμ-Χάους.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ ἂν μπορῶ! ἔκαμε ἡ γριά. Καὶ βέβαια μπορῶ!

— Πὼς πάει σήμερα ἡ κυρὰ-Φίμπις; ρώτησε κοιτάζοντας μιὰν ἄλλη γριά, ποὺ καθόταν σὲ μιὰ καρέκλα πλάι στὴ φωτιά καὶ ἔμοιαζε φοβερά μ' ἕνα σωρὸ ἀπὸ παλιοκουρέλα.

— Ἐ, δὲν πάει καὶ περίφημα, ἀποκρίθηκε ἡ πρώτη γριά. Ἐχει τίς καχὲς τῆς σήμερα. Μὰ τὴν ἀλήθεια, ἂν ἔκανε πὼς σβύνει ἡ φωτιά, θάσβυνε καὶ αὐτὴ μαζί! καὶ δὲ θάνοιγε πιὰ τὰ μάτια της. Τὴν κοίταζαν καὶ οἱ δύο τους, τὴν κοί-

ταξα κι' εγώ. Μου φάνηκε πολύ δυστυχισμένη, κρύωνε φοβερά, αν κι' έκανε ζέστη έξω, και δεν ξεκολλούσε από τη φωτιά. Με κοίταξε μια στιγμή και μου φάνηκε ότι στη ματιά της είδα μια έκφραση τρέλλας.

Αφού μούψωσαν το αυγό και το λαρδί, μούδωσαν και λίγο γάλα, και κάθισα κι' έφαγα με όρεξη απερίγραπτη. Έτρωγα ακόμη, όταν ή γριά, που ήταν η νοικοκυρά του σπιτιού, είπε στο δάσκαλο:

— Έχεις το φλάουτο μαζί σου;

— Ναι, αποκρίθηκε εκείνος.

— Παίξε μας το λοιπόν κάτι, είπε η γριά παρακαλεστικά. Έλα, γειά σου.

Ο έπιμελητής έχωσε το χέρι του στην από μέσα τσέπη του σακακιού του κι' έβγαλε τα τρία κομμάτια απ' ένα φλάουτο, τα ένωσε κι' άρχισε άμέσως να παίζει.

Η ιδέα μου, και τώρα που το συλλογίζομαι, είναι ότι ποτέ άνθρωπος δεν έπαιξε χειρότερα. Έβγαζε κάτι ήχους που μούφερναν τόσο νεύριασμα και μ' έρριχναν σε τόσο θλίψη, που μούρχόταν να κλαίω. Μά ύστερα, αφού τελείωσα το φαγητό μου και χόρτασα οι ήχοι αυτοί μούφερναν την επιθυμία να κοιμηθώ.

Και σιγά-σιγά, δεν άκουγα πιά καθαρά τί έπαιζε, έγειρα και με πήρε ο ύπνος. Το φλάουτο τώρα δεν άκούγεται, ρέδες άκούω να κυλούν σε δρόμο. Ταξιδεύω μέσα στο λεωφορείο. Μά ξαφνικά σταματά σ' ένα σταθμό κι' εγώ πετάγομαι μονομιάς άπάνω και νά, πάλι το φλάουτο!

Ο έπιμελητής του Σάλεμ-Χάους εξακολουθεί να παίζει κι' η γριά τον άκούει με θρησκευτική κατανύξη. Μά γρήγορα άνεται κι' αυτή, άνεται κι' αυτός, τέλος χάνονται όλα, δεν υπάρχει πιά μήτε φλάουτο, μήτε, δάσκαλος, μήτε Σάλεμ-Χάους, μήτε Δαυίδ Κόππερφηλδ, αλλά μόνο ένας βαθύς ύπνος.

Θά είχε περάσει, φαντάζομαι, αρκετή ώρα απ' τη στιγμή που άποκοιμήθηκα, όταν ο έπιμελητής του Σάλεμ-Χάους έλυσε πάλι το φλάουτό του, έβαλε τα τρία κομμάτια του στην τσέπη και με πήρε από το χέρι.

Βρήκαμε το λεωφορείο εκεί κοντά κι' άνεθήκαμε στο ύπερω· αλλά είχα τόσο νύστα, ώστε μόλις σταθήκαμε στην πρώτη στάση, αναγκάστηκαν να με κατεβάσουν μέσα κι' εκεί κοιμήθηκα, κοιμήθηκα βαθιά, ως που το λεωφορείο σταμάτησε. Είχαμε φτάσει.

Κάναμε κάμποσα βήματα και βρεθήκαμε στο Σάλεμ-Χάους. Ένας μεγάλος τοίχος από τούβλα τριγύριζε το σχολείο και το σύνολο είχε αρκετά θλιβερή όψη. Στην πόρτα είδαμε την έπιγραφή «Σχολή Σάλεμ», και σε λίγο παρουσιάστηκε στο παραθυράκι της πόρτας μια φάτσα κακορίζικη, που άνηκε, καθώς είδα πιά ύστερα, σ' ένα χοντρό άντρα με σβέρκο σαν του βωδίου και μ' ένα ξύλινο πόδι. — Είναι ο καινούργιος είπε ο έπιμελητής.

Ο άνθρωπος με το ξύλινο πόδι μούριζε μια έξεταστική ματιά απ' την κορφή ως τα νύχια—και δεν άργησε και πολύ, γιατί δεν ήμουν και ψηλός. Έστερα έκλεισε την πόρτα πίσω μας και πήρε το κλειδί. Καθώς προχωρούσαμε, φώναζε: — Έ!

Γυρίσαμε να ιδούμε. Κρατούσε ένα ζευγάρι παπούτσια στο χέρι κι' είπε στον έπιμελητή:

— Ο παπουτσιάς τάστειλε πίσω, κύριε Μέλ. Δεν φτιάχνονται, λέει, είναι γιά πέταμα.

Και τα πέταξε μπροστά στον κ. Μέλ, κι' αυτός έσκυψε να τα μαζέψει από χάμω με ύφος αξιολύπητο, κι' ήρθε ύστερα κοντά μου. Άλήθεια κι' αυτά που φορούσε, ήταν πολύ παλιωμένα και μπαλωμένα σ' όλες τις μεριές.

Η Σχολή Σάλεμ ήταν ένα κτίριο γυμνό κι' αστόλιστο, με δυο περίπτερα στις άκρες. Όλα ήταν τόσο ήσυχα κι' άθόρυβα τριγύρω, ώστε είπα στον κ. Μέλ:

— Τα άλλα παιδιά έχουν πάει περίπατο;

Ο κ. Μέλ ξαφνιάστηκε.

— Μά δεν ξέρετε, είπε, ότι έχουμε τώρα διακοπές; Τα παιδιά είναι τώρα στα σπίτια τους κι' ο διευθυντής, ο κ. Κρίκλ, μαζί με την κυρία και τη δεσποινίδα Κρίκλ, έχουν πάει στην έξοχή.

— Μά τότε, είπα εγώ, τότε γιατί έμένα μ' έστειλαν εδώ;

— Σας έστειλαν, φαίνεται, γιά να σας τιμωρήσουν γιά την κακή σας συμπεριφορά. Έτσι φαίνεται..

Με πήγε στην τάξη. Δεν είχα ξαναδεί ούτε και ξαναείδα από τότε πιά ρηγμένο κι' αξιοθρήνητο μέρος. Ένα μακρύ δωμάτιο με τρεις σειρές θρανία και με κρεμαστέρια στους τοίχους γιά να κρεμούν τα καπέλλα και τις πλάκες. Φύλλα από τετράδια και χαρτιά ήταν χάμω στο πάτωμα, κι' άλλα πάνω στ' αναλόγια των θρανίων. Σ' ένα κλουβι είδα δυο άσπρα ποντίκια με κόκκινα ματάκια, που πηγαινοερχόνταν νευρικά και φοβισμένα, και σ' ένα άλλο κλουβι ένα πουλι άνεδοκατεβαίνει σ' ένα ξυλάκι δίχως να κελαιδεύει καθόλου.

Σ' όλη την τάξη μυρίζουν μουχλιασμένα βιβλία, και σ' όλο το πάτωμα μουντζούρες από χυμένο μελάνι.

Ο κ. Μέλ έφυγε γιά μια στιγμή γιά να πάει άπάνω τα παπούτσια του, κι' εγώ προχώρησα δειλά στο δωμάτιο, να το περιεργαστώ. Ξαφνικά, βρέθηκα μπροστά σε μια έπιγραφή πάνω σε χαρτόνι, άκουμπισμένη σ' ένα θρανίο, όπου διάβαζε κανείς αυτές τις λέξεις με μεγάλη γράμματα:

Προσοχή!

Δαγκώνει!

Σκαρφάλωσα μονομιάς στο θρανίο, γιάτι φαντάστηκα ότι κάπου εκεί ήταν

κανένα άγριο σκυλι κι' η έπιγραφή αυτή ήταν μια προειδοποίηση. Μάλιστα κοίταξα περίεργα τριγύρω μου γιά να το άνακαλύψω, όταν γύρισε πίσω ο κ. Μέλ και με ρώτησε τί γύρευα εκεί πάνω που είχα άνεβεί.

— Με συγχωρείτε, κύριε, είπα. αλλά κοιτάζω να ιδώ που είναι το σκυλί.

— Ποιό σκυλί;

— Δεν είναι σκυλι αυτό;

— Ποιό αυτό;

— Αυτό που γράφει εδώ πώς δαγκώνει.

— Ά!

Ο κ. Μέλ πήρε ύφος σοβαρό και μού είπε:

— Όχι, κύριε Κόππερφηλδ, δεν είναι σκυλί. Είναι ένα παιδί... Έχω διαταγή, Κόππερφηλδ, να σάς κρεμάσω αυτή την έπιγραφή στη ράχη. Λυπούμαι πολύ που άρχίζω έτσι άσχημα μαζί σας, αλλά τί γιά γίνη—έτσι πρέπει.

Με κατέβασε από το θρανίο και μού κρέμασε στη ράχη, σά γυλιό, την έπιγραφή. Κι' από τότε, την κουβαλούσα πιά όπου κι' άν πήγαινα.

Κανείς δε μπορεί να φαντασθεί τί μ' έκανε να υποφέρω αυτή η καταραμένη έπιγραφή! Είτε με άλλους ήμουν, είτε μοναχός, πάντα είχα την ιδέα ότι κάποιος στεκόταν από πίσω μου και τη διάβαζε. Και δεν άνακουφίζομουν ούτε όταν γύριζα κι' έβλεπα ότι δεν ήταν κανείς, γιάτι πάντα φανταζόμουν πώς ήταν κάποιος από πίσω από τη ράχη μου.

Το μαρτύριό μου το μεγάλωνε κι' ο άνθρωπος με το ξύλινο πόδι που ήταν πολύ σκληρός. Αυτός ήταν όλη η έξουσία εκεί μέσα εκείνη την εποχή, και κάθε φορά που μ' έβλεπε νάκουμπω τη ράχη σε κανένα τοίχο ή σε κανένα δέντρο, φώναζε:

— Έ, Κόππερφηλδ! Μήν κρύβεις την έπιγραφή, γιάτι θά σε τιμωρήσω!

Η αύλη, όπου έπαιζαν τα παιδιά στα διαλείμματα, ήταν άπέναντι στις κουζίνες και στα παραρτήματα του σχολείου, κι' ήξερα ότι όλοι οι ύπηρετες διάβαζαν την έπιγραφή μου κι' ο χασάπης τη διάβαζε, κι' ο ψωμάς τη διάβαζε, κι' όλοι όσοι έμπαιναν κι' έδχαιναν κάθε πρωί. Ένώ εγώ έκανα τον άναγκαστικό μου περίπατο, διάβαζαν στη ράχη μου ότι έπρεπε να φυλάγονται, γιάτι δαγκάναω. Στο τέλος, θυμάμαι πώς άρχισα να φοβάμαι κι' εγώ τον έαυτό μου, μήν ήμουν κανένα παιδι άγριο και δάγκωνα στ' άληθινά...

Στην αύλη αυτή ήταν μια παλιά πόρτα, όπου οι μαθητές είχαν σκαλίσει τα όνόματά τους, κι' ήταν γεμάτη από αυτού του είδους τις έπιγραφές. Τρόμαζα μόνο με την ιδέα ότι θά τελείωναν οι διακοπές και θά γύριζαν όλοι οι μαθητές, και όταν διάβαζα αυτά τα χαραγμένα όνόματα, ρωτούσα τον έαυτό μου με τί

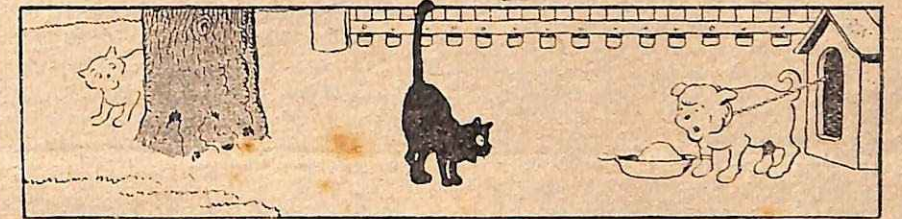
ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΕΝΟΣ ΓΑΤΟΥ

[ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Η'.

Θυμάστε τον Άράπη, το φίλο μου, που λίγο έλειψε να γίνη σιβέ—ίσως και στυφάδο—από τον μπόνια το μπαρμπα-Γιάννη; Αυτός λοιπόν, ο καϊμένος, φαίνεται πώς στο σπίτι του δεν έτρωγε καλά, και γι' αυτό τριγύριζε πάντα έξω, αδύνατος και καταπεινασμένος.

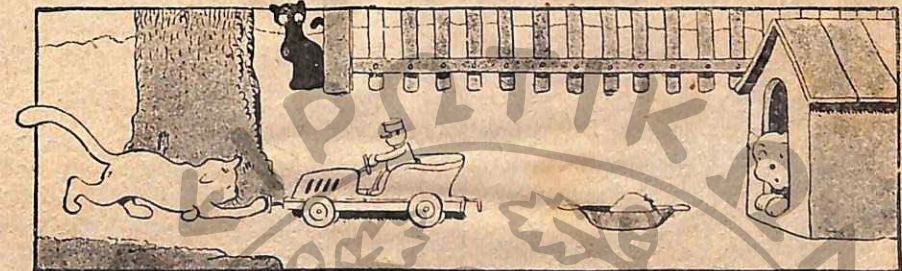
Άπεναντίας ο Τόπ, ο σκύλος του σπιτιού μας, ο έχθρος μου, τρεφόταν λαμπρά. Καθεμέρα σχεδόν τούφερον μια πήτα, ζυμωμένη από πίτουρα και καλοψημένη στο φούρνο. Την έβραζαν σ' ένα σιδερένιο πιάτο και την άφιναν εκεί-άπεξω απ' το σπίτι του, γιά να βγίη, καθώς ήταν δεμένος, και να τη φάη.

Ο Άράπης, όπεινασμένος, κατόρθωνε πάντα να βόισκεται κεϊ-γύρω. Ήξερε την ώρα, τον τραβούσε κιόλα κι' η μυρωδιά. Κι' έτρεχαν τα σάλια του, του κακομοιόη, καθώς έβλεπε από μακριά την όρεχτική εκείνη πήτα. Μά πού να τον άφήση ο Τόπ να ζυγώσει! Έτσι την έτρωγε μόνο με τα μάτια. Δηλαδή, όπως λέει κι' η παροιμία: φάτε, μάτια, ψάρια κι' η κοιλιά περιόδρομο...

Τόν λυπόμουν πολύ το φτωχό μου φίλο. Άλλά μια μέρα, που γύρισα κι' εγώ στην αύλη, είδα χάμω ένα παιχίδι, ξεχασμένο εκεί από το μικρό γιό του άφεντικού μου, που προό όλιγου έπαιζε μ' αυτό. Ήταν ένα θανμάσιο αυτοκινητάκι, με το σωφεράκι του από βαμμένο ξύλο και τη μηχανούλα του. Το κούδίζες κι' έτρεχε σά δαιμονισμένο...

Άμα το είδα, μού ήρθε μια περίφημη ιδέα. «Σήμερα, είπα με το νού μου, θά

κάμω εγώ το φίλο μου Άράπη να φάη όλη την πήτα του έχθρου μου του Τόπ! Έκούρδισα άμέσως το αυτοκινητάκι και, όταν σε λίγο έφεραν το σιδερένιο πιάτο με την πήτα—ο Άράπης πάντα εκεί—το έσπρωξα κοντά, πέρασα το γαντζάκι, που είχε από πίσω, στο χαλκά που κρεμούσαν το πιάτο όταν ήσαν άδειανό, και... τάφησα να ξεκινήση.

Πώς να σάς περιγράψω τί έγινε τότε;

Το αυτοκινητάκι, τάφ, τάφ, τάφ, έτρεχε, έτρεχε, τραβώντας πίσω του και το πιάτο με την πήτα. Ο Τόπ, που καθώς ήταν δεμένος, δεν μπορούσε να το κυνηγήση, γαύγιζε με τέτοια λύσσα, που άναστατώνε τον κόσμο. Ο Άράπης, που κατάλαβε έπιτέλους το σκοπό μου, άρχισε να τρέχη πίσω απ' το φαί που τόσον καιρό λαχταρούσε. Μά κι' εγώ έτρεχα μαζί του, γιά να ιδώ το αποτέλεσμα και να χαρώ.

Όστόσο το αυτοκινητάκι, τάφ, τάφ, τάφ, βγήκε από την αύλη στον έξοχικό

(Ακολουθεί)

ΕΥΘΥΜΟΙ ΣΤΙΧΟΙ

Ο ΜΑΥΡΟΣ ΜΟΥ ΠΙΟΥΠΙΟΥ

Παιδιά!.. Η άφεντιά μου σάς παρουσιάζει το μαύρο μου Πιουπιού. Σπουδαίος γάτος, κι' απ' τη Χιονία π' όμορφος—ό, κι' [ας γκοινιάζει, ο κύριος Φαίδων σκυθρωπός, ξήλεια γιο- [μάτος!..

Είν' όλο σκέρσο, μαργιολιές, είν' όλο [νάξι, χαρούμενος και... νυχοποδαρτός κι' αν μαχμουρλής καμιά φορά λουφάζει, είν' απ' τη... σκέψη την πολλή. Κοι... [τσίττε, νά τος...

Καμπορωτός σιγά-σιγά σιμώνει, τα χέρια μου κοιτάζει γιά πλεμόνι, κι' όταν του δίνω, ευχαριστιέται τόσο

Πού άρχίζει ρονρονόισμα γλυκά... μ' αλίμονο σε μένα αν δεν του δώσω: θά μού το στρίψη... αλά γαλικά!..

ΛΙΑ ΚΑΡΑΚΑΛΟΥ

δρόμο. Κι' έτρεχε τώρα με τόση γοηγοράδα, που ούτε να το φτάσει μπορούσε κανείς, ούτε να το σταματήσει. Εύτυχώς, στο δρόμο του βρήκε ένα μικρό ύψωμα από χώμα. Ήταν η φωλιά του τυφλοπόντικα. Χώθηκε το μισό μέσα στο φρέσκο αυτό χώμα και σταμάτησε. Και τότε πρόφτασε ο Άράρης και σε λίγες στιγμές καταβρόχθισε όλη την πύλα. Μα ούτε ψίχουλο δεν άφησε μες στο πιάτο!

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ ΜΑΡΘΑ

Η ΝΕΑ ΤΕΧΝΗ

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΕΓΚΛΗΜΑΤΟΣ

(Ο άγαπητός κ. Φαίδων, σε μία τελευταία του «Αθηναϊκή Έπιστολή», είχε την καλοσύνη να σάς μιλήσει για την παρουσίαση των «Ραδιοφωνικών Σκέψεων» του Τριστάν Μπερνάρ που έκανα στους αναγνώστες της «Νέας Έστίας», και μάλιστα συνάφισε ένα απ'αυτά, για να πάρετε μία ιδέα της εξουπνάδας τους. Έτσι ενθαρρύνθηκα κι' εγώ να μεταφράσω διόκλητρο, για τη «Διάπλαση», εν' άλλο απ' αυτά τα νοστιμώτατα σκέτς, που θα σάς δώσω μία πληρέστερη ιδέα του νέου αυτού... θεατρικού είδους, και θα σάς κάμω έως να γράψετε και σεις κανένα για τη Σελ. Συνεργασίας. — Α. Σ. Β.)

ΠΡΟΣΩΠΑ:

Ο Κλειδαράς
Ούλλιαμ
Ο Γραμματέας

Ακούεται ένα εργαλείο που στριφογυρίζει στην κλειδαριά.

Ο Κλειδαράς. — Υποθέτω, κύριε ντετέκτιβ, πως θά'χει κάποιος ηλεκτρικό κουμπί από κεί.

Ούλλιαμ. — Θα το βρώ. Έχω το λαμπάκι μου...

Ο Κλειδαράς. — Ωστε λοιπόν, κύριε ντετέκτιβ, και σεις, κύριε γραμματέα, του, δέ μ' έχετε πιά ανάγκη...

Ούλλιαμ, ξηρά. — Όχι. Δεν υπάρχουν άλλες κλειδαριές για άνοιγμα, γιατί αυτό το δωμάτιο φτάνει για την έρευνά μου, και οι παρατηρήσεις που θα κάμω θ' αρκέσουν για ν' ανακαλύψω τον ένοχο. Είμαστε εδώ στο γραφείο του θύματος. Έδώ ασφαλώς γίνηκε το έγκλημα.

Ο Κλειδαράς. — Γυρίζω στο εργαστήρι όπου έχω νυχτέρι. Είναι κοντά στο σταθμό και δυο βήματα απ' το τμήμα.

Ούλλιαμ. — Είναι μεσάνυχτα παρά τέταρτο... Μπορείτε ν' αποσυρθείτε. Μην κάνετε θόρυβο όταν θα κλείσετε την καγγελλόπορτα. Άνταλμέρ!

Ο Γραμματέας. — Κύριε...

Ούλλιαμ. — Ο άστυνόμος δεν ήρθε ακόμα, αλλά θ' αρχίσουμε την έρευνά μας. Καθήστε εκεί. Αν παρατηρήσώ ανάγκη να πάρουμε σημειώσεις, πράγμα που δεν πιστεύω, θα σάς τις υπαγορεύσω...

Ο Γραμματέας. — Μάλιστα, κύριε ντετέκτιβ.

Ούλλιαμ. — Θα σκέπτομαι μιλώντας. Ακούτε ή μ' ακούτε...

Ο Γραμματέας. — Ακούω, κύριε ντετέκτιβ, ακούω...

Ούλλιαμ. — Δεν έχει σημάσια. Το σώμα του Τουρλουπέν, που κατοικούσε εδώ, στο 22 της οδού Σατώ, βρέθηκε στο ποτάμι. Τον είχαν στραγγαλίσει.

βαλμένο και πρό όλιγου τοποθετήθηκε ίσια. Φαίνεται πως ο δολοφόνος, με τη μανία του για την τάξη, ξανάφερε το κάντρο στη σωστή του θέση. Έχουμε να κάνουμε μ' ένα μανιακό, και ακριβώς αυτό του το έλάττωμα θα τον φέρη στα χέρια της δικαιοσύνης. Γιατί θα επιστρέψω, μ' ακούτε; θα επιστρέψω. Θα ξαναγυρίσω εδώ, γιατί, ξαναφέροντας στο νού του όλες τις λεπτομέρειες του εγκλήματος, θα φοβηθώ μ'ην ξέχασε τίποτα, μ'ην άφησε κανένα άποκαλυπτικό ίχνος. Και δε θα μπορέσω ν' αντισταθώ στον πειρασμό να ξαναγυρίσω. Δεν ξέρει ακόμα πως το πτώμα του Τουρλουπέν ανευρέθηκε και μαθεύτηκε το έγκλημα. Λοιπόν θα επιστρέψω σε λίγο. (Μ' ένα θοισμβευτικό τόνο.) Ακούστε!

Ο Γραμματέας. — Τι συμβαίνει;

Ούλλιαμ. — Περιπατάνε στον κήπο. Άς σδύσουμε τα φώτα. Γιατί αν έδλεπε φως δε θαμπάνε μέσα. Έλάτε και σεις κοντά στην πόρτα. Ποιός είναι;

Ο Γραμματέας. — Ο κλειδαράς...

Ούλλιαμ. — Ανάψτε το φως

Ο Κλειδαράς. — Εγώ είμαι, κύριε ντετέκτιβ, ο κλειδαράς.

Ούλλιαμ, απότομα. — Τι με θέλεις;

Ο Κλειδαράς. — Ο άστυνόμες μου είπε να σάς ειδοποιήσω. Δεν είναι εδώ το σπίτι του εγκλήματος. Είμαστε στο 22 κι' ο Τουρλουπέν κατοικούσε στο 122 της οδού Σατώ.

Ούλλιαμ. — Τι είναι πάλι αυτή ή ιστορία! Μπρός, πάμε! (Με θυμό.) Πάμε να φύγουμε απ' αυτό το παλιόσπιτο!

ΑΛΕΞ Σ. ΒΕΛ'ΝΟΓΛΟΥ

ΧΑΛΙΑ ΜΥΡΙΑ

ΚΑΜΜΙΑ ΠΡΟΟΔΟΣ!

Στην ένθλικίωση του τότε διαδόχου Κωνσταντίνου, έγιναν στην Αθήνα μεγάλες γιορτές, στις οποίες προσκαλέστησαν κι' όλοι οι Δήμαρχοι του Κράτους.

Όταν παρουσιάστηκαν στο παλάτι, ο βασιλιάς Γεώργιος είδε και κάποιον Δήμαρχο μικρού Δήμου — Κοινοτήτας όπως θα λέγαμε σήμερα — που του φάνηκε σά γνωστός του.

— Εσάς, κύριε Δήμαρχε, του είπε, μου φαίνεται πως δεν σάς βλέπω πρώτη φορά. Ή κάνω λάθος;

— Δεν κάνετε λάθος, Μεγαλειότατε, αποκρίθηκε ο Δήμαρχος κοκκινίζοντας όλος. Εγώ μία φορά ήμουν υπηρέτης στους Βασιλικούς Σταύλους και σεις έρχοσαστε συχνά να βλέπετε τ' άλλα...

Ο βασιλιάς τον θυμήθηκε.

— Ναι, ναι, του είπε, χτυπώντας τον στον ώμο. Μπράβο, παιδί μου! Εσύ, βλέπω, έπρόδωσες. Σε ήξερα σταυλίτη και σε ξαναβρίσκω Δήμαρχο...

Και γελώντας, πρόσθεσε το άμύμητο:

— Εγώ τίποτα! τ' ίδια! Βασιλιά με ήξερες, βασιλιά με ξαναβρίσκες!

Ο ΑΝΑΓΙΑΣ

ΜΕ ΤΗΝ ΠΕΝΤΑΡΟΥΛΑ

ΔΙΗΓΗΜΑ

Μία ήμέρα που πήγα ν' ανταμώσω τον παλιό και καλό μου φίλο Άνδρέα Φεγάρη στο σπίτι του, είδα επάνω στο γραφείο του, μαζί με τ' άλλα έπιστημονικά του βιβλία, και τ' Γεροστάθη, που τον είχα άγνωστικό βιβλίο, όταν ήμουν μαθητής στην τρίτη του Δημοτικού σχολείου.

Τόν άρπαξα με λαχτάρα στα χέρια μου, κι' άρχισα να τον ξεφυλλίζω. Καθώς έκανα αυτό, μπρός στα μάτια μου, σαν σε κινηματογραφική ταινία, ξετυλίχτηκαν τ' πρώτα μαθητικά μου χρόνια, που μένουν χαραγμένα τόσο ζωηρά στη μνήμη μας και μ'ας φέρουν τις πιο γλυκές αναμνήσεις.

Αυτές όμως, τις διέλυσε απότομα ένα τετράγωνο χαρτί, που έπεσε ξαφνικά μέσα από τα φύλλα του βιβλίου. Το πρόσεξα και είδα επάνω σ' αυτό, ζωγραφισμένη μία έκκλησις με το προαυλίό της.

Τ'ην έδειξα τότε στο φίλο μου και τον ρώτησα:

— Αυτή τη ζωγραφιά σ' την έχεις κάνει και την έβαλες σ' αυτό το βιβλίο, ή κανένα από τ' παιδιά σου για ν' τη φυλάξει πρόχειρα;

— Το έρωτήμα σου, είπε τότε ο φίλος μου, μου δίνει την ευκαιρία να σου διηγηθώ κάποια κακή πράξη που έκανα μικρός, όταν ακόμη ήμουν στο χωριό μου, και πήγαίνα στο Δημοτικό σχολείο. Και ν' ας πω:

Μ'α πρώτα πρέπει ν' αρχίσω από το κτίριο του σχολείου μας. Αυτό ήταν ένα μακρυνάρι, άλλοτε ελαιοτριβείο, με μία μόνο πόρτα κατά το νοτιά, και αντί για παράθυρα, είχε τρεις τέσσερις μεγάλες τετράγωνες τρύπες, κατά το επάνω μέρος των τοίχων που στηριζόταν ή στέγη, και μαζί με τ' δοκάρια της, που τ'α βλέπαμε σαν σηκώνουμε το κεφάλι μας, άντικρύσαμε και μικρά κομμάτια του ουρανού, γιατί έλειπαν από πολλά μέρη της σανίδας και κεραμιδιά.

Έκει μέσα, όλοι οι μαθηταί του Δημοτικού σχολείου καθόμασταν σταυροπόδι στο χώμα, γιατί θανάκι δεν είχαμε (αυτά τ'α γνώρισα, όταν άλλαξα αργότερα σχολείο) και τ'α μόνα έπιπλά του ήταν ένας μαυροπίνακας, ένα μικρό τραπέζι και ένα σκαμνί, που τ'α είχε για δασκαλοκαθέδρα ο δάσκαλός μας, ένας για όλες τις τάξεις.

Κι' όμως απ' αυτό το κτίριο έμεναν ευχαριστημένοι οι δάσκαλοί μας κι' όλοι οι κάτοικοι του τόπου μου, γιατί πριν από πέντε χρόνια για σχολείο έχρησίμευε ένα μικρό παλιό γουρουνόκομπος! Κι' ύστερα παραπονούνται για τ'α σημερινά!..

Είχαν περάσει πάνω - κάτω τρεις μήνες που ήμουν μαθητής της τρίτης του

Δημοτικού, και ο δάσκαλός μας, έκείνος ο γλυκομίλητος άνθρωπος που όλοι μας δεν τον ξεχωρίζαμε από πατέρα, μ' έκανε και μένα πρωτόσχολο, γιατί είχα δείξει πρόοδο στα γράμματα, και μου έδωκε πέντε παιδιά της πρώτης του Δημοτικού να τους μάθω τ' «Αλφάβητο» και να μετράνε αριθμούς ως τ' είκοσι.

Όταν ο δάσκαλός μου έκανε αυτή την τιμητική διάκριση, μου φάνηκε πως μου χάρισε ένα βασίλειο.

Μόλις τ'α άπογευμα σχολάσαμε, πήρα τρέχοντας τ'ο δρόμο για τ'ο σπίτι μας, που ήταν αρκετά μακριά από τ'ο σχολείο. Ή χαρά που είχα μου φτέρωνε τ'α πόδια και μ' έκανε να φωντασθώ πως τ'α δένδρα και οι θάμνοι, που ήταν δεξιά και άριστερα στην δημοσία, είχαν μάλει το αξίωμά μου, και με χαιρετούσαν με τ'α κλώνια τους, ενώ αυτό τ'α κουνούσε έλαφρό άεράκι όπως τότες άλλες φορές.

Έφτασα σχεδόν λαχανιασμένος στην ξωπορτά μου, και πριν την ανοίξω, άρχισα ν'α φωνάζω:

— Μάννα ο δάσκαλός μ' έκανε πρωτόσχολο.

Καθώς πέρναγα την αυλή μας βιαστικά, διαλαλώντας με πιο πολλή χαρά τ'α δόξα μου, ένόμισα πως οι κόττες και τ'α γαλιά, που παραμέριζαν με ξεφωνητά τρομάρας στο βιαστικό διάβα μου, πως κι' έκεινα έμαθαν τον προδοισμό μου και έδειχναν τ'α χαρά τους.

Βγήκε κι' ή μάννα μου χαρούμενη, μ' αγκάλιασε, μ' έφιλησε, και χαϊδεύοντας τ'ο κεφάλι μου όλοένα, μου έλεγε:

— Μπράβο, γιόκα μου, πάντα τέτοια ν' ακούω και ν'α μ' αξιώση ο Θεός να ζήσω ν'α σε ιδώ μεγάλον άνθρωπο!

Και για ν'α με περιποιηθώ, μου έδωσε ν'α φάω τ'ο ψωμί μου με ρετσέλι.

Όταν τ'ο βράδυ ήλθε ο πατέρας μου κι' έκαθήσαμε ν'α δειπνήσουμε, του είπα ή μάννα μου με πολλή χαρά πως μ' έκαναν πρωτόσχολο, και τότε έκείνος με πήρε στα γόνατά του, μ' έχέιδεψε χαρούμενος, και είπε της μάννας μου, έκτός από τ'ο φαί μας, ν'α μου τηγανίσει ξεχωριστά κι' ένα αυγό με τ'ο καθαρό βούτυρο που τ'ο είχαμε μόνο για τις καλές ήμέρες.

Σαν άποφάναμε, παράγγειλε ο πατέρας μου της μάννας μου, ν'α μουκάνε τ'ο πρωτό τηγανίτες, και ν'α έφριχνε πάνω τους μπόλικο πετιμέλι, γιατί έπρεπε, καθώς έλεγε, ν'α με γλυκάνουν κι' έκείνοι, όπως τους έγλύκανα κι' εγώ με τ'ην τιμή που μου δόθηκε απ' τ'ο δάσκαλο.

Άμα πήγα ν'α κοιμηθώ, δε μούρξοταν ύπνος από τ'α χαρά μου, κι' έκανα σχέδια πως θα έδωζα τ'α παιδιά ήμυκίλιο, και πως θα τ'α μάθαινα ν'α διαδύζουν και ν'α μετράνε τ'ο γρηγορώτερο, κι' ακόμη, λογάριάζα, τι έπρεπε ν'α κρατώ στ'α χέρια μου μία βεργούλα, δέθεν για φοδέρα στις άταξίες τους.

Με τις σκέψεις αυτές, ύστερα από πόση ώρα με πήρε ο ύπνος, αυτό δεν μπορώ ν'α το βεβαιώσω. Ξέρω μονάχα, πως τ'ο πρωτό ξύπνησα με τ'ο τσοούρ που έκαναν οι τηγανίτες, που τις έφτιανε ή μάννα μου για μένα. Πετάχτηκα από τ'ο κρεβάτι, πλύθηκα, ντύθηκα, έκανα τ'ην προσευχή μου, έφαγα τις τηγανίτες μου ζεστές, και τις βρήκα πιο νόστιμες από άλλοτε, ίσως γιατί φαντάστηκα πως αυτή τ'α φορά τις κέρδισα με τ'ο σπαθί της αξίας μου.

Ξεκίνησα για τ'ο σχολείο μου, με τ'α σάκκα κρεμασμένη στον ώμο, κι' άμα ζύγωσα σ' αυτό, περπατούσα άργά και καμαρωτά, σ'α ν'α ήθελα ν'α δείξω στους συμμαθητές μου πως είχα τ'α πρωτεία ανάμεσά τους, αφού ήμουν ο πιο μικρός στα χρόνια πρωτόσχολος.

Ή αλήθεια είναι πως κι' αυτοί παραμέρισαν τότε στο διάβα μου, με τ'ον ίδιο τρόπο που παραμερίζανε όταν πέρναγε ο δάσκαλός μας.

Έκείνη τ'ην ήμέρα, άμα ήλθε ή σειρά μου ν'α πω μάθημα, θυμούμαι πως τ'ο διάβασα με πιο ζωηρή φωνή από άλλες φορές, και χρωματίζα τις λέξεις, προσέχοντας ν'α στέκουμαι ανάλογα στα κόμματα και στις τελείες. Και τότε ο δάσκαλός με κάθισε μ' ένα ζωηρό μπράβο, και μου είπε ν'α πάρω τ'α πέντε παιδιά, και ν'α τ'α βάλω ήμυκίλιο ν'α τους κάμω μάθημα.

Τ'ο άπογευμα της ήμέρας που για πρώτη φορά έκανα τ'ον πρωτόσχολο, δεν είχαμε σχολείο, γιατί ήταν Σάββατο.

Όταν τ'ο μεσημέρι πήγα σπίτι, με καλοδέχτηκε πάλι ή μάννα μου με χάρες και με χαϊδέματα πολλά. Για όλα αυτά, άρχισε ν'α μου τρυδελίζε τ'ο μυαλό ή ιδέα πως ήμουν κάτι εξαιρετικό, και πως τ'ο βιβλίο που είχα στο σχολείο, ο Γεροστάθης, δεν ήταν αρκετό πια για μένα, και ότι έπρεπε ν'α διαβάσω άλλα βιβλία που ήταν για μεγάλους.

Θυμήθηκα τότε πως ο πατέρας μου είχε μέσα σ'ε μία κασέλα, κάμποσα βιβλία δικά του, κι' άποφάσισα ν'α τ'ην ανοίξω και ν'α αρχίσω ν'α τ'α διαδύζω, αντί ν'α παίζω με τ'α γειτονόπουλά μου, όπως έκανα τ'α άλλα Σάββατα ν'α απογεύματα.

Σκαλίζοντας μέσα στην κασέλα βρήκα ένα Ευαγγέλιο, τ'ον Άπόστολο, τ'ο Ψαλτήρι, τ'α παραμύθια της Χαλμίας, τ'η φυλλάδα του Ναυρεδίν Χόντζα, τ'ην ιστορία του Μεγάλου Αλεξάνδρου κι' ένα τεφτέρι του πατέρα μου.

Από όλα εδιάλεξα και κράτησα έξω για ν'α διαδύω τ'ον Μένι Άλέξανδρο, μ'α από περιέργεια άρχισα ν'α ξεφυλλίζω και τ'ο τεφτέρι. Καθώς έγυρίζα τ'α φύλλα, γεμάτα λογαριασμούς και σημειώσεις, είδα ν'α πέση μέσα απ' αυτό ένα χοντρό κομμάτι χαρτί, που πάνω του ήταν ζωγραφισμένη ή Έγκλησις τ'ου χωριού μας.

Ἀφού τὴν κοίταξε λίγες στιγμές με προσοχή, ἔκανα ἄ! ἄ! ἀπὸ θαυμασμό, γιατί τὴν βρήκα ζωγραφισμένη ἀπαράλληλα με τὸ φυσικό της, καὶ ἀποφάσισα νὰ τὴν πάρω καὶ νὰ τὴ δείξω τῇ Δευτέρᾳ στὸ σχολεῖο, νὰ πῶ πῶς τὴν ζωγράφισα μόνος μου, καὶ ἔτσι στὰ μάτια τῶν φίλων μου νὰ φαντάξω ἀκόμη περισσότερο, πῶς ἐντὸς ἀπὸ πρωτόσχολος ἦμουν καὶ ζωγράφος!

Ἀμα τοὺς τὴν εἰδείξα λοιπὸν στὸ δίκλειμμα γιὰ δικό μου ἔργο, ὅσο ἐκείνοι τὴν κοίταζαν θαυμάζοντας, τόσο κι' ἐγὼ ποὺ τὴν κρατοῦσα καμάρινα σὰν τὸ γύφτικο σκεπάρνι, ποὺ λέει ὁ λόγος.

Σὲ λίγο εἶχαν μαζευτεῖ τόσο πολλοὶ γύρω μου, ποὺ ἔσπρωχνε ὁ ἕνας τὸν ἄλλον, γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ με ζωώσουν καὶ νὰ τὴν ἰδοῦν καλύτερα.

Μὰ φαίνεται πῶς ἔτσι ἐκίνησαν τὴν προσοχή τοῦ δασκάλου μας, καὶ τὸν ἔκαναν νὰ ἐλθῇ κοντὰ μας γιὰ νὰ μᾶθη τί ἦταν ἐκεῖνο, ποὺ προσπαθοῦσαν με τὴν περιέργεια νὰ ἰδοῦν ὅλοι.

Ἀπλῶς τὸ χέρι του, μοῦ πῆρε, τὴ ζωγραφιά καὶ ρώτησε τίς ἦταν. Ἀμέσως ὅλα τὰ παιδιά τοῦ εἶπαν πῶς ἐγὼ τὴν εἶχα καὶ τοὺς τὴν εἰδείχνα.

Τότε ὁ δάσκαλος με ρώτησε ποῦ τὴν εἶχα βρεῖ.

— Δική μου εἶναι τοῦ εἶπα κομπιαστά.
— Σὺ τὴν ζωγράφισες; με ξαναρώτησε ὁ δάσκαλος.

Κατέβασα ντροπαλά τὸ κεφάλι μου καὶ εἶπα ἕνα σιγανὸ καὶ πνιχτὸ ναί, ποὺ εἶναι ζήτημα ἂν θὰ τὸ ἀκουσε.

Τὴν ἐπρόσθεσε λίγες στιγμές ἀκόμη, καὶ ὕστερα μοῦ ἐχάρισε τὸ κεφάλι, μοῦ εἶπε μπράβο, καὶ τὴν ἔβαλε προσεχτικὰ στὴν ἀπὸ μέσα τσέπη τοῦ σακκακιῦ του, λέγοντάς μου πῶς θὰ ἐδρίσκε τὸ βράδυ τὸν πατέρα μου νὰ τοῦ πῇ γιὰ τὴν κλίσση ποὺ εἰδείχνα στὴ ζωγραφική, καὶ πῶς ἔπρεπε νὰ μὴ τὴν ἀφήσῃ νὰ πάῃ χαμένη.

Αὐτὰ τὰ λόγια τοῦ δασκάλου μου μ' ἔκαναν νὰ τὰ χάσω, καὶ νὰ νοιώσω στὸ κορμί μου μιὰν ἀνατριχίλα σὰ νὰ μοῦ ῥιχναν παγωμένο νερό. Ἦξερα δὲ τί μ' ἐπερίμενε ὅταν ὁ πατέρας μου θὰ ἔδλεπε τὴ ζωγραφιά ποὺ ἐγὼ τὴν εἶχα πάρει μέσ' ἀπὸ τὸ τεφτέρι του, γιατί δὲν ἦταν ἀπὸ ἐκείνους ποὺ χαρίζανε κάστανά σ' ὅποιον ἔλεγε ψέμματα.

Ἀπὸ ἐκείνη τὴ στιγμή, ἔμοιαζα με φλωμένο ψάρι, δὲν εἶχα ὄρεξη πιά νὰ παίξω με τοὺς συμμαθητάς μου, καὶ ὅταν σὲ λίγο, ὕστερα ἀπὸ τὸ διλείμμα, καθήσαμε στὴν τάξη, δὲν καταλάβαινα τί μᾶς ἔλεγε ὁ δάσκαλος μας γιὰ μᾶθημα, γιατί ὁ νοῦς μου ὁλόγνα ἐγύριζε ἄλλοῦ.

Ἀμα τὸ μεσημέρι σχολάσαμε, καὶ πῆρα σιγά-σιγά τὸ δρόμο γιὰ τὸ σπίτι μου, μοῦ φαινότανε, πῶς ἀπὸ τὰ δέντρα καὶ τοὺς θάμνους, καθὼς κοινοῖονταν, ἔβγαине μιὰ φωνὴ ποὺ ἐφώναζε στ' αὐτιά μου: κλέφτη! ψεύτη!

Αὐτὲς τίς ἴδιες λέξεις μοῦ φάνηκε πῶς τίς ἀκούσα καθὼς μπήκα στὴν αὐλὴ μας, καὶ μέσα στὰ κακαρίσματα καὶ τὰ γλοῦ, γλοῦ, ποὺ ἔκαναν οἱ κότες καὶ τὰ γαλιά μας.

Στὰ γλυκὰ καλωσώριάματα ποὺ μοῦ ἔκανε ἡ μάνα μου, ἡ καρδιά μου, ἀντὶ νὰ φτερώσῃ ὅπως τὴν πρώτη φορά, σφίκτηκε...

(Ἀκολουθεῖ)

ΠΑΝ. Δ. ΣΕΦΕΡΑΝΣ

ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΜΑΣ

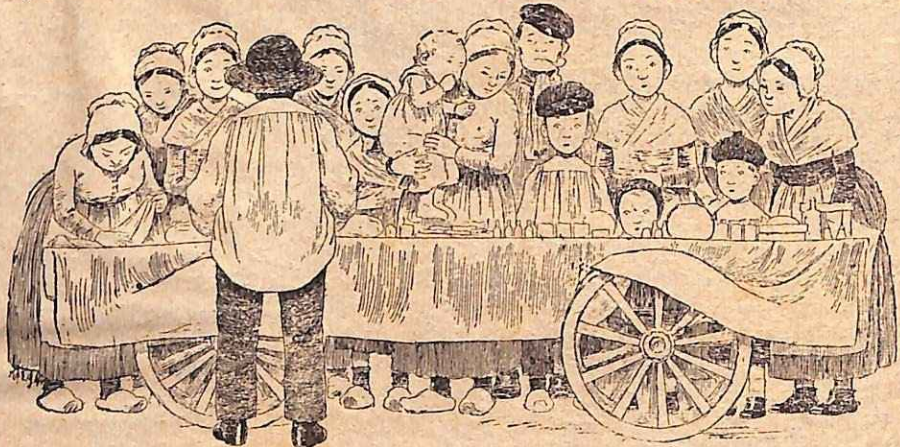
ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ὑπὸ ANATOLE FRANCE

Δ'

Η ΦΛΟΓΕΡΑ ΤΟΥ ΠΑΝΟΣ

Τρία παιδιά ἀπὸ τὸ ἴδιο χωριό, ὁ Πέτρος, ὁ Ζᾶκ καὶ ὁ Γιάννης, στέκονται ὀρθὰ καὶ κοιτάζουν. Καὶ καθὼς εἶναι ἀραδιασμένα στὴ σειρά, μοιάζουν με μιὰ «φλογέρα τοῦ Πανός», ποὺ ἔχει μονάχα τρεῖς σφυρίχτρες. Ὁ Πέτρος, ποὺ στέκει ἀριστερά, εἶναι μεγάλο ἀγόρι. Ὁ Γιάννης, ποὺ στέκει δεξιά, εἶναι μικρούλης. Κι' ὁ Ζᾶκ, ποὺ στέκει ἀνάμεσα, μπορεῖ νὰ περάσῃ καὶ γιὰ μεγάλος καὶ γιὰ μικρός, ἀναλόγως με τὴ σύγκριση ποὺ θὰ τοῦ κάνῃ κανεὶς με τὸ δεξιὸ ἢ τὸν ἀριστερὸ γείτονά του.

Σὰς παρακαλῶ νὰ τὴν προσέξετε τὴ θέση τοῦ Ζᾶκ. Εἶναι καὶ δική σας καὶ δική μου, εἶναι ἡ θέση ὁλωνῶν μας.

«Ἄνδρες, γυναῖκες καὶ παιδιά εἶδαν καὶ θαύμασαν...» (Σελ. 90, στ. γ')

Γιατί ὅλοι μας, ἀπαράλλαχτα ὅπως κι' ὁ Ζᾶκ, θαρρεῖ τὸν ἑαυτό του μεγάλο ἢ μικρό, ἀναλόγως με τὸ ἀνάστημα τῶν μεγαλύτερων ἢ μικρότερων γειτόνων του.

Γι' αὐτὸ δικίο θάχουμε νὰ ποῦμε πῶς ὁ Ζᾶκ δὲν εἶναι μήτε μικρός μήτε μεγάλος· δικίο θάχουμε πάλι νὰ ποῦμε πῶς καὶ μικρός εἶναι καὶ μεγάλος. Εἶναι ὅ,τι θέλει ὁ Θεός. Γιὰ μᾶς εἶναι ἡ μεσιανὴ σφυρίχτρα ἀπὸ τὴ ζωντανὴ αὐτὴ φλογέρα τοῦ Πανός.

Μὰ τί κάνουν ὁ Ζᾶκ καὶ τί κάνουν κι' οἱ δύο φίλοι του; Κοιτάζουν. Κοιτάζουν κι' οἱ τρεῖς. Τί κοιτάζουν; Κάτι, ποὺ χάθηκε μες στὸν ὀρίζοντα, κάτι ποὺ δὲ φαίνεται πιά καὶ ποὺ αὐτοὶ τὸ βλέπουν, κάτι ποὺ τοὺς ἔχει θαμπώσει. Τόσο ποὺ ὁ μικρός Γιάννης ξεχνᾷ τὸ ματίγιό του ποὺ ἄλλοτε τῷ παίζε ἀδιάκοπα καὶ χτυ-

ποῦσε τὸ ξύλινο τσόκαρο στὴ σκόνῃ τοῦ δρόμου. Ὁ Πέτρος κι' ὁ Ζᾶκ, με τὰ χέρια πίσω, κοιτάζουν κι' αὐτοὶ σὰ χαζοί.

Νὰ λοιπὸν τί κοιτάζουν κι' οἱ τρεῖς: τ' ἀμάξι ἐνὸς πρματευτῆ, ἕνα χειράμαξι ποὺ ἔχει σταθεῖ στὸ δρόμο τοῦ χωριοῦ.

Ὁ πρματευτὴς σήκωσε τὸ μουσμά, ποὺ σκέπαζε τ' ἀμάξι καὶ τότε ἄντρες, γυναῖκες καὶ παιδιά εἶδαν καὶ θαύμασαν μαχαίρια, ψαλλίδια, τουφεκάκια, παλιάτσους, ξύλινους καὶ μολυβένιους στρατιῶτες, μπουκαλάκια με μυρωδιές, σαπουνάκια, χαλκομανιές, χίλια δυὸ ὠραῖα καὶ γυαλιστερὰ πρματάκια.

Οἱ ὑπηρέτριες χλώμιασαν ἀπὸ τὴ ζήλεια τους κι' ὁ Πέτρος κι' ὁ Ζᾶκ κοκκίνισαν ἀπὸ τὴ χαρὰ τους. Ὁ μικρός

Γιάννης ἔβγαλε ἔξω τὴ γλῶσσα του.

Ὅλα ὅσα εἶχε τ' ἀμάξι, τοὺς φαινόταν ὠραῖα καὶ πολύτιμα. Μὰ πῶς λαχταριστὰ ἀπ' ὅλα ἦταν τὰ πρματάκια τὰ ἀγνωστα, ποὺ πρώτη φορά τὰ βλεπαν καὶ δὲν ἤξεραν τὸν προορισμό τους. Λόγου χάριν, ἐκεῖνες οἱ σφαῖρες, οἱ γυαλισμένες σὰν καθρέφτες, ποὺ εἰδείχναν τὰ πρόσωπα παραμορφωμένα κωμικά. Κι' ἄλλα πρματάκια ἀγνωστα κι' ἀφάνταστα.

Οἱ χωριανὲς ἀγόρασαν γεμενιά καὶ δαντέλλες με τὸ μέτρο, κι' ὁ πρματευτὴς ἄπλωσε πάλι τὸ μαῦρο μουσμά του πάνω στὰ πλοῦτη τοῦ ἀμαξιοῦ του. Καὶ σέρνοντάς το μ' ἕνα λουρί, ἔφυγε ἀπὸ τὸ μεγάλο δρόμο. Καὶ τώρα, ἀμάξι καὶ πρματευτὴς χάθηκαν πέρα στὸν ὀρίζοντα.

(Ἀκολουθεῖ τὸ Ε')

KIMON AALKIANΣ

ΤΟ ΛΟΥΛΟΥΔΑΚΙ ΤΟΥ ΤΕΜΠΛΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ JULES CHANCEL

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο —

Σὲ λίγο τὸν εἶδε νὰ κατεβαίνει ἀπὸ τὸ πάγκο καὶ νὰ μετράῃ τίς εἰσπράξεις του. Οἱ εἰσπράξεις αὐτές, φαίνεται, θὰ ἦταν πολλὸ ἱκανοποιητικὲς, γιατί ἕνα χαμόγελο φώτισε τὸ πρόσωπο τοῦ μικροῦ παπουτοῦ. Ὑστερα, ξεκρέμασε τὴν ἐπιγραφὴ ἀπὸ τὸ λαιμό του καὶ τὴν πέταξε μέσα στὴ στέρνα τοῦ κήπου, ἐνθουσιασμένος ποὺ εἶχε ἐπιτύχει αὐτὸ ποὺ ἐπιθυμοῦσε.

Τὴ στιγμή ποὺ ἐτοιμαζόταν νὰ φύγῃ, παίρνοντας μαζί του τὰ χρήματα ποὺ εἶχε κερδίσει χάριν στὴν ἐξουπνάδα του, ἡ Νανέττα ἔκρινε πῶς ἦταν πιά καιρὸς νὰ παρουσιασθῇ, κι' ἔτρεξε κοντὰ στὸν ἀδελφὸ της.

Ἐκεῖνος ἔγινε ἔξω φρενῶν ὅταν εἶδε πῶς τὸν κατασκόπευαν.

— Ἀ, Νανέττα, εἶπε θυμωμένος, ἐσέ-να δὲν σοῦ ταίριαζε ν' ἀντικατευθῇ στὶς δουλειές μου. Καλύτερα θὰ ἔκανες νὰ πᾶς νὰ πουλήσῃς τὰ λουλούδια σου, καὶ νὰ μ' ἀφήσῃς ἡσυχᾶ νὰ κάνω ὅ,τι πρέπει.

— Μὰ, ἀδελφοῦλη μου, ἔκανε ἡ Νανέττα, ἔρεῖς πολὺ καλά ὅτι δὲν ζω πιά παρὰ με τὴν ιδέα νὰ ἐπιτύχῃ αὐτὸ ποὺ μοῦ ὑποσχέθηκες. Γι' αὐτὸ τὸν λόγο... σὰν σὲ εἶδα νὰ βγαίνεις ἔξω... ἤθελα νὰ μάθω. Δὲν πρέπει νὰ θυμώνεις ἔτσι γιὰ ἕνα τόσο μικρὸ πρμα.

Ὁ μικρός καμπούρης δὲν μποροῦσε νὰ κρατήσῃ κάκια με τὴν ἀδελφοῦλα του. Βλέποντας τὴ Νανέττα ποὺ εἶχε σουρώσει τὰ χεῖλιά της καὶ ἦταν ἐτοιμὴ νὰ κλάψῃ, ἄλλαξε ἀμέσως ὕφος.

— Ἀχ, αὐτές οἱ γυναῖκες, ἀναστράνα-ξε, τί περίεργες ποὺ σοῦ εἶναι!

Καὶ παίρνοντας τὴ μικρούλα ἀπὸ τὸ μπράστο, τὴν ὡδήγησε στὸ πλησιέστερο κρασοπουλεῖο ποὺ βρισκόταν στὸ τέρμα τῆς στοᾶς.

Τὴ στιγμή ποὺ ἐτοιμαζόνταν νὰ μπουκνέσῃ, ἡ Νανέττα κοντοστάθηκε ἐκπληκτικῇ.

— Τί γυρεύουμε ἐδῶ μέσα; ρώτησε.

— Τί μπορεῖ κανένας νὰ γυρεύῃ μέσα σ' ἕνα κρασοπουλεῖο; ἀποκρίθηκε ὁ Νικόλας μ' ὄλη του τὴ σοβαρότητα.

Ἡ Νανέττα κοίταξε τὸν ἀδελφὸ της δίχως νὰ καταλαβαίνει τίποτα. Καλὲ τί! Ὁ μικρός παπουτοῦς, ὁ τόσο φρόνιμος καὶ ἐγκρατὴς, σὺχναζε στὰ κρασοπουλεῖα; Καὶ μόνο καὶ μόνο γιὰ νὰ πάῃ νὰ μεθύσῃ, ἐκάθησε καὶ ρεζιλεύτηκε σ' ὅλον τὸν κόσμο.

Ὅχι, ὅχι, ἡ Νανέττα, παρ' ὅλο ποὺ τὰ φαινόμενα ἦταν ἐναντίον τοῦ ἀδελφοῦ της, δὲν μποροῦσε νὰ πιστέψῃ ἕνα τόσο φοβερὸ πρμα!

Ὁ Νικόλας διασκεδάζε ἐξαιρετικὰ

βλέποντας τίς σκέψεις αὐτῆς ζωγραφισμένες στὸ πρόσωπο τῆς ἀδελφῆς του. — Ἐλα λοιπὸν! Ἐμπρός! Τί κοντο-στέκεσαι; εἶπε.

Μπήκαν μέσα στὸ κρασοπουλεῖο. Ὁ μικρός καμπούρης με ὅλο τὸ θάρρος προχώρησε πρὸς τὸν μαγαζάτορα καὶ τοῦ ζήτησε ἕξι μπουτίλλιες κρασί σφραγισμένες.

— Τί κρασί θέλετε; ρώτησε ἐκεῖνος.

— Ἀπ' τὸ καλύτερο ποὺ ἔχετε. Ὁ κάπηλος δὲν ἐπέμενε. Σκέφθηκε πῶς θὰ εἶχε δίχως ἄλλο νὰ κάνῃ με παιδιά κανενὸς ἀριστοκράτη ποὺ εἶχαν ντυθεῖ σὰ φτωχόπαιδα γιὰ τὸ φόβο τῶν ἐπαναστατῶν, καὶ δὲν συλλογίστηκε πα-

«Ἀπὸ τὸ λαιμό του ἦταν κολλημένη μιὰ μεγάλη σάνιδα.» (Σελ. 77, στ. γ')

ρὰ πῶς νὰ κερδίσῃ ὅσο πῶς πολλὰ μποροῦσε.

Ἐβγαλε ἀπὸ ἕνα κασόνι τρεῖς σκο-νισμένες μπουτίλλιες.

— Ὅριστε, εἶπε Βορδὼ τοῦ 1679. Νέκταρ σωστό. Στοιχίζει δεκαπέντε λί-βρες, πρόσθεσε καὶ ἄπλωσε τὸ χέρι του γιὰ νὰ πάρῃ τὰ λεπτὰ προτοῦ τυλίξει τίς μπουτίλλιες στὸ χαρτί.

Ὁ Νικόλας ἔβαλε τὸ χέρι του στὴν τσέπη του κι' ἔκανε τὰ χρήματά του νὰ κοδουνίσουν. Ὑστερα ρώτησε, ἐνῶ ἡ Νανέττα τὸν ἐκοίταζε κατὰπληκτικῇ:

— Δὲν ἔχετε τίποτε καλύτερο;

Ὁ κάπηλος σήκωσε μιὰ καταπακτὴ κι' ἐξαφανίστηκε στὸ ὑπόγειο. Σὲ λίγη ὥρα ξαναπαρουσιάστηκε κρατώντας στὰ χέρια τρεῖς κινούργιες μπουτίλλιες.

— Ὅριστε, τοὺς εἶπε, διαβάστε. Ἄν δὲ μείνετε εὐχαριστημένοι αὐτὴ τὴ φορὰ...

Τὰ παιδιά διάβασαν: «Κονιάκ τοῦ Τυράννου, κατασχεθὲν εἰς τὰ κελλάρια τοῦ Κεραμεικοῦ τὴν 10 Αὐγούστου».

Ὁ Νικόλας χαμογέλασε ἱκανοποιημέ-νος.

— Αὐτὸ εἶναι ἀκριβὲς ὅ,τι μοῦ χρειά-ζεται, εἶπε.

Ὁ κάπηλος ἔκλεισε τὸ μάτι καὶ δῆ-λωσε:

— Δὲν θὰ μπορέσω νὰ σᾶς τὸ ἀφήσω κάτω ἀπὸ πέντε λίβρες τὴ μπουτίλλια. Χωρὶς νὰ φέρῃ ἀντίρρηση, ὁ Νικό-λας μέτρησε ἐπάνω στὸ ταμειὸ τριάντα λίβρες, ὅλο σὲ γαζέτες, με ὕψος ἀν-θρώπου ποὺ εἶναι συνειθισμένος ν' ἀγο-ράζῃ δίχως νὰ συζητῇ ἀκόμη καὶ τὰ πῶς ἀκριβὰ πρματάκια, καὶ ὕστερα ἔκανε νόημα στὸν κάπηλο νὰ ἐτοιμάσῃ τίς μπουτίλλιες. Ὅταν ἐτοιμάσθηκαν ὅλα, ἔδωσε τίς τρεῖς μπουτίλλιες στὴ Νανέττα, πῆρε ὁ ἴδιος τίς ἄλλες τρεῖς καὶ βγήκε μαζί με τὴν ἀδελφὴν τοῦ ἀπὸ τὸ μαγαζι, ἐνῶ ὁ κάπηλος τοὺς χαιρετοῦσε ὡς κάτω, βέβαιος πιά πῶς οἱ πελάτες του ἦσαν μεταμφιεσμένοι ἀριστοκράτες.

Μόλις βγήκαν στὸ δρόμο, ἡ Νανέττα δὲν μπόρεσε νὰ κρατηθῇ.

— Κατάλαβα, κατάλαβα! φώναξε πη-δώντας στὸν ἀέρα με φόβο νὰ πετάξῃ χάμω τίς μπουτίλλιες. Κατάλαβα, ἐπιτέ-λους, τὴν ιδέα σου... τὴν περίφημη ιδέα σου.

— Πές τὴν λοιπὸν! ἀπάντησε ὁ Νι-κόλας, θέλοντας τὰ κρίνῃ τὴ διορατι-κότητα τῆς ἀδελφῆς του.

— Ἐ, νὰ λοιπὸν: Εἶμαι βέβαιη πῶς τίς μπουτίλλιες αὐτές τίς ἀγόρασες γιὰ νὰ τίς στείλῃς στὸ Σιμόν, με τὸ σκοπὸ νὰ τὸν καλοπιάσῃς. Βλέπεις λοιπὸν, συμπέ-ρανε θριαμβευτικὰ, ὅτι δὲν εἶμαι δὲ καὶ τόσο βλάκας!

— Δὲν τὸ βρήκες ἐντελῶς, ἀλλὰ πλη-σιάζεις, ἀπάντησε ὁ Νικόλας. Ἐχω σκοπὸ βέβαια νὰ στείλω τίς μπουτίλλιες αὐτές στὸ Σιμόν, ὅχι ὅμως με τὸ ὄνομά μου. Γιατί ἂν ἔβλεπε πῶς τοῦ στέλνω ἐγὼ ἕνα τέτοιο δῶρο, θὰ ἔμπαινε σὲ ὑπο-ψίες, καὶ με τὸ δικίο του.

— Τί θὰ κάνῃς λοιπὸν;

— Θὰ τὸν εἰδοποιήσω ὅτι μοῦ τίς ἔ-φερε στὸ μαγαζι ἕνας πατριώτης ποὺ τὸν θαυμάζει.

— Καὶ καθὼς ὁ Σιμόν εἶναι ἕνας μπεκορῶλιακας πρώτης γραμμῆς, συμ-πλήρωσε ἡ Νανέττα, θὰ μᾶς παραγγείλῃ νὰ τοῦ τίς πᾶμε, καὶ τότε θάρῃ κι' ἐγὼ μαζί σου!

Αὐτὸ τὸ σχέδιο, ποὺ πραγματικὰ ἦταν πολὺ ἐξυπνο, φάνηκε στὴ Νανέττα μεγα-λειώδες. Ἡ μικρούλα δὲν μποροῦσε νὰ κρατήσῃ τὴ χαρὰ της, καὶ με κίνδυνο πάλι νὰ σπάσῃ τίς μπουτίλλιες, θέλησε ν' ἀγκαλιάσῃ τὸν ἀδελφὸ της.

— Νικόλα, εἶπε μ' ἐνθουσιασμό, εἰ-σαι στ' ἀλήθεια σπουδαῖος ἄνθρωπος!

Ὁ μικρός καμπούρης κολακεύτηκε

πραγματικά με τα λόγια της αδελφής του, γιατί η εύκολη επιτυχία του σχεδίου του τον είχε μεθύσει κι' αυτόν. Γεμάτος αισιοδοξία, τη βεβαίωσε:

— Αύριο, Νανέττα, θα βρισκόμαστε στο Τέμπλο και θα μπορέσης να ιδής το Δελφίνο σου.

— Αύριο... έκανε η Νανέττα. Πόσο μακριά είναι το αύριο!

Και σηκώνοντας τα μάτια της στον ουρανό, μουρμούρισε με βαθεία κατανύξη:

— Θεέ μου, Θεέ μου, κάνε ώστε αύριο να μεθύση για καλά ο Σιμόν!

(Ακολουθεί)

ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΙΚΑ

Ή αγαπητοί μου,

Οι παλιοί αναγνώστες μου ξέρουν πως από τον Κινηματογράφο προτιμώ το ζωντανό θέατρο. Κάποια Έπιστολή μου μάλιστα γι' αυτό το ζήτημα έδωσε αφορμή σε μια μεγάλη συζήτηση, και θυμώμαι ακόμα με πόση θέρμη υπερασπίσθηκε τον... κατηγορούμενο Κινηματογράφο μια πολύ μορφωμένη κι' έξυπνη Διαπλάσσοπούλα, η τότε **Έλεν-θερο Πουλί**. Διατηρώ την ίδια γνώμη. Και πρέπει να το πω, για να μη ναμώσουν τυχόν οι παλιοί μου αναγνώστες πως την άλλαξα, μαθαίνοντας τώρα πως κι' ένα δικό μου έργο—η «Στέλλα Βιολάντη»—ετοιμάζεται για την θόνη. Αυτό είναι άσχετο. Μια νεοσύστατη ελληνική κινηματογραφική εταιρεία, που τη διευθύνει ένα παλιό Διαπλάσσοπουλο, ή «Έλλας-Φίλμ», μου έκαμε την τιμή να μου ζητήσει το έργο μου για **γύρισμα**. Τόσο προτιμώ το ζωντανό θέατρο από τον Κινηματογράφο, δεν ήταν λόγος να της το άρνηθώ. Ούτε ή άρνησή μου θα ματαίωνε την ίδρυση της εταιρείας—υπάρχουν ή μπορεί να γίνουν τόσα άλλα ελληνικά έργα!—ούτε ή «Στέλλα Βιολάντη», που πρωτογράφηκε ως διήγημα κι' ύστερα έγινε δράμα, θάχανε τίποτα αν γινόταν και κινηματοδράμα. Απεναντίας θα κέρδιζε. Γιατί και περισσότερος κόσμος θα την έβλεπε—κι' είναι γνωστό πως το Κινηματοθέατρο έχει σήμερα πολύ περισσότερους πελάτες από το ζωντανό θέατρο κι' από το Βιβλιοπωλείο—και με μια καινούρια όψη θα έμφανίζονταν, αν το «σενάριο» θάταν όπως έπρεπε.

Και σ' αυτό έδωσα όλη μου την προσοχή: να κάμω δηλαδή ένα καλό σενάριο. Γιατί κι' ο Κινηματογράφος, βλέπετε, έχει την τέχνη του και τα πλεονεκτήματά του. Δείχνει πράγματα που ούτε το θέατρο μπορεί να τα παρουσιάσει με τόσο ενέργεια, ούτε το διήγημα να τα περιγράψει με τόσο ζωντάνια. Και

πρώτα-πρώτα τα τοπία—την πόλη όπου διαδραματίζεται το έργο, τους δρόμους, τα κτίρια, τις εξοχές, τακρογιάλια, αουτούσια όλα, όχι ζωγραφίες, σκηνογραφίες ή περιγραφές,—έπειτα τις πολυπρόσωπες σκηνές του υπαίθρου και του έσω-τερικού—χορούς, εκδρομές με τη βάρκα, πίκ-νίκ, μπάνια κι' ό,τι θέλετε. Ο Κινηματογράφος επιτρέπει ακόμα πολύ μεγαλύτερη ποικιλία παρά το θέατρο. Οι σκηνές διαδέχονται ή μια την άλλη με ταχύτητα... κινηματογραφική. Από το ένα μέρος σε πετά άμέσως στο άλλο. Τώρα βλέπεις μια σκηνή σε μια κάμαρα, και συγχρόνως σχεδόν βλέπεις τί γίνονται και στη διπλανή, και στο δρόμο, και σέν κήπο. Απ' αυτά τα πλεονεκτήματα έπωφελήθηκα για να κάμω το σενάριο της «Στέλλας Βιολάντη» όσο μπορούσε ποικιλότερο κι' έναργέστερο.

Παρουσίασα σκηνές που δεν υπάρχουν στο θεατρικό έργο και μόλις υποτυπώνονται στο διήγημα. Παρουσίασα τα ζακυνθινά τοπία, της πόλης και της εξοχής, που ο γυριστής (opérateur) πήγε ξεπληρώσε στη Ζάκυνθο να τα πάρη με τη μηχανή του. Έβαλα την εκδρομή με τις βάρκες στο Κρυνονέρι μ' ένα πλήθος εναλλασσόμενες σκηνές. Έβαλα και το χορό στο σπίτι του Βιολάντη—ξέρουν όσοι διάβασαν το διήγημα—που διακόπτεται κάθε τόσο, για να δείχνεται ή Στέλλα, της ίδια ώρα, στη σοφίτα του μαρτυρίου της. Έτσι έκαμα το σενάριο. Και δεν αμφιβάλλω πως με την τέχνη του κ. Μπερλιόζ—του Γάλλου γυριστή που ή έταιρείς τον έφερε απ' το Παρίσι για τη «Στέλλα Βιολάντη»—και με την τέχνη των ήθοποιων που διαλέχθηκαν οι καλότεροι κι' οι... φωτογενέστεροι,—της δ. Έλένης Παπαδάκη, του κ. Αθ. Μαρίκου κτλ.—με τη μουσική ακόμα του κ. Καλομοίρη, και με το ποίημα του κ. Παλαμά που θα παρουσιασθή έσο τελειότερα γίνεται για Κινηματογράφο. Κι' ενώ θάνα το ίδιο στην ουσία, θα διαφέρει στη μορφή κι' από το θεατρικό έργο κι' από το διήγημα, και θάνα έτσι σάν άλλο έργο τέχνης—γιατί κι' ο Κινηματογράφος, είπαμε έχει την τέχνη του, την ειδική του τέχνη, την αλλοιώτικη, πράγμα που δεν μπορεί να το άρνηθ ή κανένας.

Τώρα, πιστεύω, καταλάβετε στην εντέλεια γιατί δεν άρνηθήκα όταν μου ζήτησαν τη «Στέλλα Βιολάντη» για τον Κινηματογράφο. Αν μου τη ζητούσαν όμως—κι' αυτό πρέπει να το πω—για να την κάνουν «έμιλουσα ταινία» (film parlant) δεν θα την άρνη, δείχθη το θόρυβο που έγινε στην αρχή, δείχθη και πιά πως αυτή ή έφεύρεση, ή τελειοποίηση τάχα του Κινηματογράφου, θα είναι... ή καταστροφή του. Μην κοιτάτε που κινεί τώρα την περιέργεια και

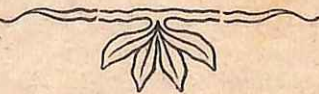
καθένας τρέχει νακούση τις σκιές της θόνης να μιλούν... γαλλικά. Άλλά όσοι άκουσαν πολλές τέτοιες ταινίες, τις βαρέθηκαν κιόλα. Σπάνια, πολύ σπάνια, πετυχαίνεται ο συγχρονισμός της κίνησης και της όμιλίας. Άλλά κι' όταν ακόμα είναι τέλειος, το θέαμα—ή το ακρόαμα—δεν είναι παρά μια σκιά και μια παρωδία θεάτρου. Τα κινηματογραφικά έργα, με την όμιλία, γίνονται πιά πολύ θεατρικά. Έτσι ή Κινηματογράφος χάνει σχεδόν όλα τα πλεονεκτήματά που είχε όταν ήταν βουδός Κι' ή θεατής—ή άκροατής—δεν μπορεί παρά να συλλογιστή στο τέλος: «Αυτό δεν θάταν καλύτερο στο θέατρο; να βλέπω ζωντανούς τους μεγάλους ήθοποιους που παίζουν, και νακούω ζωντανή τη φωνή τους;»

Άλήθεια, οι μεγάλοι ήθοποιοί δεν ταξιδεύουν τόσο εύκολα, όσο το **φίλμ** με τις σκιές τους και την κονσερβαρισμένη τους φωνή. Άλλά είναι ή δυσκολία της γλώσσας. Όλοι ξέρουν γαλλικά, ή αγγλικά, ή γερμανικά; Κι' είναι καμιά εύχαριστηση νακούς δυό ώρες μιάν άκατάληπτη γλώσσα; Ο βουδός Κινηματογράφος είναι διεθνής. Ένα του έργο μπορεί να παιχθή σ' όλο τον κόσμο, άρκει να μεταφρασθούν ή υπόθεσις κι' οι έπιγραφές. Ο **έμιλου** όμως δεν είναι καθαυτό παρά για τον τόπο όπου έγινε ή ταινία. Για την Άγγλία ή αγγλική, για τη Γαλλία ή γαλλική, και καθεξής. Θά πητε, γαλλικά καταλαβαίνουν κι' άλλου από την Γαλλία, αγγλικά κι' άλλο από την Άγγλία... Ναι, αλλά μια όρισμένη τάξη ανθρώπων, όχι ο λαός. Κι' ή διαφορά είναι τόσο μεγάλη, ώστε οι ευρωπαϊκές κι' οι άμερικανικές έταιρείες, που έξοδεψαν τελευταία τόσα εκατομμύρια για να κάμουν **φίλμ-παρλάν**, βρέθηκαν τώρα μ' έλλείμματα τεράστια. Όστε κι' ως βιομηχανική έπιχειρηση ή **έμιλου** Κινηματογράφος δεν συμφέρει. Γι' αυτό οι ειδικοί προβλέπουν πως θά εγκαταλειφθή ή θά περιορισθή πολύ. Και το σάδιον πιά θά μείνη έλεύθερο για τον βουδό, που είναι κι' ή **άληθινός** Κινηματογράφος.

Άλλά, καθώς είπαμε κι' εξηγήσαμε τόσες φορές, ούτε αυτός δεν είναι το άληθινό θέατρο. Του λείπει το κυριώτερο: ή λόγος. Κι' όταν τον άποχτά, δεν είναι πιά ούτε... Κινηματογράφος! Γι' αυτό πάλι οι ειδικοί προβλέπουν πως, και μ' όλη την κρίση που περνά τώρα με την έλξη των νέων έφευρέσεων, των καινών δαιμονίων, ή βασιλεία του ζωντανού θεάτρου δεν θά τελειώση ποτέ, στόν αιώνα.

Σας ασπάζομαι

ΦΑΙΔΩΝ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΤΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΑ

Il pleure dans mon cœur,
comme il pleut sur la ville.
Verlaine

Σιγή δεν έχει πάψει όλη μέρα, τα τζάμια ή βροχή να τα χτυπάει, βροχή φιλή-φιλή κανείς νομίζει πως ή καιρός καθόλου δεν περνάει.

Κατάμονη, κλεισμένη στο γραμμότονο χτυπάει το ρολόι, τί πένθος που είν' στο άδειο ή χτύπος του, πώς μοιάζει μολόι!

Στο τζάκι μέσα τρίζουν τα ξύλα μονάχι, δίχως τίποτα να κάμω, ή λύπη πως κρατάει την ψυχή μου το φως της ρίχν' ή λάμπα από πάνω.

Πονώ, μά το γιατί κι' εγώ δεν είμαι μόνη δώ κλει- μένη, γιατί είμαι μόνη δώ κλει- μένη, γιατί είμαι μόνη δώ κλει- μένη, γιατί είμαι μόνη δώ κλει- μένη.

ΚΥΡΙΕΣ

Ήταν ένα απόγευμα μιάς μελαγχολικής Κυριακής, μιάς σκοτεινιασμένης Κυριακής του Οκτωβρίου. Η μελαγχολία κι' ή πληγή μου βράιναν την ψυχή. Έσφιγγόμουν παντού, πειράζοντας τον ένα και τον άλλο, κοιτάζοντας τις μύγες, τον ουρανό και τους γαβριάδες του δρόμου, που έπαιζαν μπάλες έξω από το σπίτι. Έπειτα έπαιξα τ' άλογα με τη μικρή μου άδελφούλα και γι' άρκετη ώρα ήμουνα το τιμητικό υπούργιο της Γρήγορα όμως κουράστηκα και σταμάτησα τ' άλογα ατά παιγνίδια. Τι να παίξουμε; ρώτησα την ξανθομάλλη μικρούλα, που με κοίταζε με σταυρωμένα χέρια.

«Κούες», μου άπάντησε ψευδά. «Καλά, είπα, πάμε!» Κανονίσαμε τ' άνοικτο μας. Το δικό μου ήταν ή σάλα και της αδελφής μου το σαλόνι. Και τα δυό ήταν φρεσκοσιγουρισμένα, γιατί την άλλη μέρα είχαμε γιορτή. Παιχνά και φορού ένα ζευγάρι παπούσια της μαμιάς, με ψηλό τακούνι, γις να φαίνομαι «μεγάλη», και ή άδελφή μου φόρεσε τα δικά μου. Και των δυό τα πόδια έπλεαν μέσα, πράγμα που καθώς είδα, δεν ήταν τόσο σίγουρο, γιατί έπειτα από λίγα βήματα, έαπλωθήκαμε άδοξα στο ταπέτο.

Με πόσα υπεραρκετή για δέκα κυρίες, κάνο έπισκεψη στην Κα' Αλεξάνδρα. Καλημέρες, χαιρετούρες, υποκλίσεις, ευγένειες, χαμόγελα και θρόνιασμα στόν καναπέ. Τα προσκέφαλα, που τόσο προσεχτικά είχε τοποθετήσει ή Τσεβούλα, με τόδε τόσο προσεχτικό καθίσμα «κυρίας», σκορπίζονται, πρὸς μεγάλη άδιαφορία δική μου.

Ανύπαρκτοι κύριοι και παιδιά, άρρώστειες και θάνατοι, παίρνουν ύπόσταση στο σπίτι μας. Έτσι ή άδελφή μου σκοτώνει με την άφέλειά της, δεκα παιδιά από τονόδοστο. Γελώ δυνατά, αλλά γρήγορα θυμάμαι ότι είμαι κυρία και σοβαροφάνη. Πέρνω από την άδειαν ή σιγαροθήκη ένα... γλυκό, ευχαριστώντας την ευγενική οικοδέσποινα. Κάποια στιγμή ρωτώ:

— Θά πάτε κυρία, στην Ευρώπη;

Τόσο προσεχτικά είχε τοποθετήσει ή Τσεβούλα, με τόδε τόσο προσεχτικό καθίσμα «κυρίας», σκορπίζονται, πρὸς μεγάλη άδιαφορία δική μου.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΜΙΚΡΟΥ ΑΡΡΩΣΤΟΥ

Έξω, ή άνοιξιάτικος ήλιος πλημμυρούσε, γεμίζοντας χαρά τη φύση. Μά μές' στο φτωχικό δωμάτιο δεν έφτανε ή χαρά του. Δίπλα στο κρεβάτι του χλωμού άρρωστου παιδιού καθισμένη, μιά γριούλα έπλεκε την κάλτσα της.

— Γιαγιά, άκούστηκε μιά ά- δύναμη φωνούλα, πήγαίνε με λίγο ως το παράθυρο. Να ιδώ μιά σταλιά έξω, και πάλι με φέρνεις μέσα.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

— Όχι, παιδάκι μου. Δεν κά- νει.

κά, του έβαζε κάτι μεγάλες βελόνες στο κορμί του και τον έκανε να πονάη... Τη γιαγιάκα του όμως την αγαπούσε τόσο πολύ! Ο κακός γιατρός δεν την άφηνε να το φέρη ως το παράθυρο, ούτε να δώσει λίγο φως, κι με τυρί, μιά όλο γάλα και ζω- μού. Γιατί όλα στριφογυρίζουν τό- σο γρήγορα; Γιατί τούρχειται ζά- λη; Θά πηση...

Μά όχι. Ο καλός κισός πρό- λαβε και τυλίχτηκε γύρω στο κορ- μί του, το κράτησε. Τό πέρασε πρώτα απ' το προβάτι, ύστερα από τον ύγρο σκοτεινό τοίχο της αλλής και τό άφησε έλαφρά έ- πάνω στο δροσερό χαλί του λι- βαδιού.

— Κοίταξε! του ψιθύρισε στ' αυτί μ' ένα θρόισμα των φύλ- λων του.

Μαζεύτηκε! Όπου και ν' ά- πλώση τα χέρια του, θά κόπη πα- παρούνες κατακόκκινες, μαργα- ριτές. Άλλα λουλουδάκια του ά- γρου με φανταχτερά χρώματα. Τα νερά κελαρίζουν, τα πουλά-κια κελαϊδούν στα δροσερά φυλ- λώματα των δένδρων που μουρ- μουρίζουν. Και νά, ανάμεσα απ' τους κορμούς τους, ξεγλυστράει γοργά ή μαμιά του και τ' άρπά-ζει στην άγκαλιά της, ένω οι ά- δελφούλες του μαζεύονται στα πόδια της.

— Καλή μου μητερούλα! Α- δελφούλες μου! Μά δεν πεθά- νανε λοιπόν; Άχ! τί χαρά!

— Όταν ή γιαγιά γύρισε με τό φλιτζάνι απ' το γάλα στο χέρι, τον βρήκε μ' ένα χαμόγελο στα χείλη, νεκρό μπρος στο παράθυρο

Ντίκος Αγγερίτης

Η ΡΕΓΚΑ

Ήταν παραμονή Χριστού, νύ- χτα. Ο νοτιάς λυσσομανούσε και τ' άγρια κύματα άφρολούζανε τ' άκρογιάλια των Βατερών. Όλες ή Πλωμαρίτικες και Βουσαγιώ- τικες βάρκες, που βρισκόταν εκεί, μυσταίναν, φαινόταν, από νωρίς τη φορτούνα που θά έσπούσε κι' άποτραβιχτήκαν στο λιμανά-κι τ' άγιου Φωκά, που από λίγα βράχια φρόντισε να τό κάνη ή φύση.

Οι Βουσαγιώτες, που ήταν εκεί κοντά το χωριό τους (κοντά δη- λαδή, αλλά τρεις ώρες), έδεσαν τις βάρκες τους και τράβηξαν για τ' άσπίτια τους να κάμουν Χρι- στούγεννα. Καλέσαν και τους Πλωμαρίτες ναρθούν μαζί τους, άλλά αυτοί δε δέχθηκαν με κανένα τρόπο ν' άφήσουν μονάχες τις βάρκες τους. Νά πήγαίναν, πάλι, στο Πλωμάρι δέ μπορούσαν, για- στό Πλωμάρι ήταν μακριά τί πρώτα-πρώτα ήταν μακριά πολύ, εκεί πίσω απ' το βουνό τοιού- Λογάρω! ύστερα δε μπορούσαν να κάμουν πανιά γιατί τους έμ- πόδιζε ή καιρός που φυσούσε κόντρα.

Σημιασμένοι, λοιπόν, έξω στην άκρογιάλια, γύρω σε μιά μεγάλη φωτιά, πούσαν ανάψει από θροούπους κι' άσπαρτιές, κοίταζαν πέρα τ' άνοιχτό πέλα-

Κυρά-Φροσύνη

γος σάν 'Οδυσσεύς στο νησί της Καλυψούς, αδιαφόρητα, περιμένοντες κι' αυτοί «καπνόν υπο-θροώνοντα νοήσαι», όχι πιά απ' την πατρίδα τους, αλλά από κανένα φαί, για να περάσουν τα Χριστούγεννα. Στείλαν έναν απ' αυτούς, τον Καβουρμά, να πάει πάνω στη Βουρσά, το χωριό, για να ψωνίσει, αλλά μόλις προχώρησε ως χίλια μέτρα, ξαναγύρισε πάλι πίσω, γιατί ο άγέρας και το χιονόνερο τον έμποδιζαν.

— 'Αλλοίμονο, Καβουρμά, «μοναχός το δρόμο πήρες, ξανάγυρες μοναχός;», του είπε ο Καπτάν-Μήτρος ένας θαλασσολύκος Πλωμαρίτης, που καθώς φαίνεται, ζείχε διαβάσει τον εθνικό ύμνο του Σολωμού.

— 'Η φωτιά άρχισε όμως λίγο-λίγο να σβήνει, γι' αυτό λοιπόν για να μην ξεπαγιάσουν κει πάνω απ' το κρύο, αποφάσισαν να περάσουν τη νύχτα τους μέσα στο κλησάκι τ' αγίου Φωκά που ήταν εκεί πάνω, σ' ένα θεόρατο βράχο. Στρώσαν τα χαράμια τους μέσα και ξάπλωσαν, ενώ έξω ούλιαζε ο άγέρας και βουίζαν οι γύρω πλαγιές και τα μπουντρούμια ως πάνω στο Μεσότοπο τ' ακρογιάλια.

Ο 'Αρμουδίτης, ένας απ' τη συντροφιά, προσπαθούσε να φροντίσει, με το φέσι του, μια τρύπα στο δεξιό τοίχο της εκκλησίτσας απ' όπου έμπαινε ο άγέρας.

— Ρε παιδιά, ρωτά ο Καπτάν-Μήτρος, τι γίνηκε ο Καβουρμάς; 'Αλήθεια, ο Καβουρμάς δε φαινόταν πονηρά. Τους είχε πει πως θάμενε μια στιγμή κάτι να σιάξει στη βάρκα, και τώρα είχε μια ώρα να φανή. 'Ολοι άνησυχούσαν, όταν τον είδαν απ' το παραθύρι της εκκλησίτσας νάρχεται, κρατώντας κάτι κάτω απ' τη μασχάλη του. Όταν έφθασε, τον υποδέχτηκαν με χαρούμενες φωνές. Είχε κατορθώσει να τραβήξει ως το καφενεδάκι των Βατερών, ο κριφετζής κατόρθωσε και του οικόνομησε ένα καρβέλι μαύρο, μπαγιάτικο, και μια φρέσκια ρέγκια μόλις δυο μηνών, που την είχε βρει μέσα στο άρμαρι ξεχασμένη μαζί μ' ένα μπουκαλάκι λάδι.

— 'Ολοι δοξολογούσαν το Θεό και τον... Καβουρμά, και σε λίγο ή ρέγκια κομματιάστηκε ακαθόριστη, άψητη, του κεφαλιού μη «εξαιρουμένου», και... φαγώθηκε μαζί μ' όλο το καρβέλι. 'Ο άγέρας εξω μάνιασε προσπαθώντας να πετάξει απ' την τρύπα το φέσι του 'Αρμουδίτη, ενώ ο άγιος Φωκάς, άδοξατος, θεοσταυρώς, λές κι' εύλογουσε αυτούς που περνούσαν τόσο φτωχικά τα Χριστούγεννα, ψέλνοντας κιόλας το «Χριστός γεννιέται σήμερα».

Δερονάυτης

Η ΚΑΜΠΑΝΑ

— 'Η νύχτα κατέβαινε σιγά-σιγά από τον ουρανό, αλώνοντας τις μαυρές της σιέδες στη γη. 'Η καμπάνα του Πύργου χτυπούσε: — Ντάν! ντάν! ντάν!

Οι κάτοικοι όλοι του χωριού ήταν κλεισμένοι στα σπίτια τους και μερικοί κοιμούνταν ήδη μακριώς, ενώ η καμπάνα του πύργου εξακολουθούσε:

— Ντάν! ντάν! ντάν!

Το γύρω άλωνόταν μια μυστηριώδης σιωπή.

— Καμπάνα, είπε η νύχτα, δεν κουράστηκες να χτυπάς από τόσα χρόνια; Πόσος καιρός πέρασε από την ημέρα που σ' έβαλαν έδω πάνω! Θυμάσαι πως γυάλιζες τότε, τί όμορφη που ήσουν; — Θυμώμαι και θάθελα να ξαναγύριζε εκείνη η μέρα!... Τι γιορτή σ' όλο το χωριό, όταν με βάφτισαν!... Μα τώρα είμαι γριά, δεν υπάρχει πιά κανένας άνθρωπος που να θυμάται τη νεότητά μου!

— Πόσα πράγματα έγιναν από κεινη τη μέρα!

— 'Η καμπάνα, κουνιμένη από τον άνεμο, αναστέναζε με μια άλαφριά και ήρεμη δόνηση.

— Πολλά πράγματα, χαρούμενα, λυπηρά, συνέβησαν. 'Εγώ χτύπησα εορτάσιμα κάθε Κυριακή. Χτύπησα σε κηδεία πλούσιου και φτωχού χτύπησα για φωτιές και σεισμούς. Είδα φοβερούς και αίματηδες πολέμους, είδα γάμους, βαφτίσια και κηδείες. Είδοποίησα με τη φωνή μου τους βοσκούς, τους χωρικούς και τους εργάτες, ότι έφτασε η ώρα της αναπαύσεως ή της δουλειάς. Είδοποίησα τους ανθρώπους, ότι ο καιρός περνά. Και αλήθεια ο καιρός πέρασε και πήρε μαζί του εκείνους που με είδαν νέα και ώραια, φέροντας άλλους που με παινούν ή με κατηγορούν αναλόγως που ή φωνή μου τους εύχαισται ή όχι. Αυτό το πρῶμα είναι πολύ λυπηρό!... μα το καθήκον μου είναι να θυμίζω σε όλους πως ο καιρός περνά, κι' εγώ το λέω δυνατά, για να τ' ακούσουν όλοι.

Και η καμπάνα φώναζε τρεις φορές με την μπρούντζινή της φωνή: — 'Ο καιρός περνά! 'Ο καιρός περνά! 'Ο καιρός περνά!

ΑΠΟ ΤΑ ΦΑΙΔΡΑ

Ο ΣΥΝΤΟΜΩΤΕΡΟΣ ΔΡΟΜΟΣ

Μια μέρα, ένας έπαρχιώτης σταμάτησε στο δρόμο τον 'Ανατόλ-Φράνς, τον συγγραφέα των «Παιδιών μας», για να τον ρωτήσει το δρόμο της φυλακής της Σαντέ στο Παρίσι:

— Θέλω να πάω εκεί, είπε, και σ' ασ παρακαλώ να μου πείτε το συντομότερο δρόμο.

Κι' ο 'Ανατόλ-Φράνς του είπε, με στόμφο:

— Διασχίστε αυτό το δρόμο, και έδειξε κάποιον, — μπήτε σε κεινο κει το άδομαντοπωλείο, οπότε ένα κόσμημα από τη βιτρίνα του, σκάστε το άμείσως και... σε δέκα λεπτά της ώρας πιά είστε εκεί που θέλετε να... πάτε...

(από το Γαλλικό)

Σαπουνόφουκα

Σ Κ Ε Ψ Ε Ι Σ

Το μόνο τριαντάφυλλο στον κόσμο χωρίς άγκάθια είναι ή άγνή φιλία.

— 'Ο φθόνος είναι ή σκιά της δόξας, όπως κι' ή δόξα είναι ή σκιά της καλοσύνης.

Μην αναβάλλεις ή βραδυτής έχει κινδύνους.

Σαίκοπηρ

— 'Η οικονομία είναι ανάγκη, όταν είναι κανείς φτωχός: φρόνηση, όταν έχει κανείς μέτρια, και μοιηθρία όταν είναι κανείς πλούσιος.

Βίση της ευγλωτίας είναι ή άφελής διήγηση.

Έμερσον

— 'Υπάρχει άμύλλα και στην κακία.

Ευγένιος Σύνς

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

— 'Ηθελα να ξέρω αν ροχαλίζω, λέει ή Μαρία.

— Καί γιατί διέμεις ξυπνητή ένα βράδυ για ν' ακούσεις; της λέει ή αδελφή της.

— Χά, χά! 'Αν μάλlo ξυπνητή, φυσικά δε θά ροχαλίζω. 'Αλλά... θά μπορούσα να ξυπνήσω άξαφνα, για να προφτάσω ν' ακούσω την ήχώ...

Λυσόχαρτο

— 'Ο Κουφιοκεφαλάκης πολεμά να χαράξει κάτι σε μια πέτρα.

— Τι κάνεις εκεί, Κουφιοκεφαλάκη.

— Λιθογραφία!

Γαβριάς

ΕΡΓΑ ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Γ' Από τους έν παρενθέσει αριθμούς, ο πρώτος είναι τα ταχυδρομικά του 'Εσωτερικού και ο δεύτερος του 'Εξωτερικού.

'Αδελφούλα μου, δρ. 20 /5 50 και 750/.

'Αναδυσμένη, δρ. 25 /6 και 850/.

'Ανάμεσα σε τρεις γυναίκες, δρ. 35, /3 και 7/.

Δέν είμ' εγώ, δρ. 20 /5 και 7/.

Θεατρών, Τόμος Β' δρ. 40 /6, 50 και 9/.

Τόμος Γ' δρ. 30 /6 και 750/.

Καλός Δρόμος, δρ. 11, 80 /5 και 7/.

Κατήφορος, δρ. 30 /6, 50 και 9/.

Κόκινες Βράχες, δρ. 20 /5 και 7/.

Κοσμοί και Κοσμοί, δρ. 30 /6, 50 και 850/.

Λέουρα, δρ. 30 /6, 50 και 9/.

Μαργαρίτα Στέφα, δρ. 17 /5, 50 και 750/.

Μητριά, δρ. 15 /4 και 6/.

Μυστική 'Αρραβώνες, δρ. 45 /6 και 9/.

Το Μυστικό της κοντσέσσας Βαλέραϊ-ναι, δρ. 15 /4 και 6/.

Παιδιά, Θεάτρον, Δύο τόμοι, Έκαστος δρ. 17 /5, 50 και 750/.

Πετρίες στον 'Ηλιο, δρ. 20 /5 και 7/.

Πλουσία και Φτωχία, δρ. 30 /6, 50 και 9/.

Στάχτες και Παπαρούνες, δρ. 15 /6 και 850/.

Στέλλα Βιολάντη, δρ. 20 /5 και 7/.

Τερέζα Βάρμα-Δακτύλα, δρ. 25 /5 50 και 750/.

Τίμιοι και 'Ατιμιοι, δρ. 30 /6, 50 και 9/.

Τιμή το 'Αδελφού, δρ. 30 /6, 50 και 9/.

Τυχεροί και 'Ατυχοί, δρ. 30 /6, 50 και 9/.

Ο Τρελλός με τους Κόκκινους Κρί-νους, δρ. 20 /6, 50 και 9/.

Η Τρίμερη Γυναίκα, δρ. 30 /6, 50 και 9/.

La Mauvaise Voie, Μετάφρασις του «Κακού Δρόμου», δρ. 15 /5 και 7/.

ΑΛΗΘΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

'Αθήνα, 42 δδς Ευριπίδου, τήν 20 'Ιανουαρίου 1931

ΔΗΛΩΣΗ

Δέν παραλαμβάνω γράμματα με άνεπαρκές γραμματόσημο, για τα όποια πρέπει να πληρώσω. Ζυγίζετε τα και βάζετε το γραμματόσημο σωστό. — Δέν απαντώ σε κανένα, όταν με ρωτά για πράγματα που τα έχει ο 'Οδηγός του Συνδρομητού. Τιμάται δρ. 5, ταχυδρομικώς δρ. 6, και πρέπει να τον προσηθευθή όποιος θέλει να λαβαίνη μέρος στην κίνηση.

'Αγαπητέ μου Καμαρινάκη, εκτός από το πεζό του το ποίημα που μου έστειλες από την Καλαμάτα, έλαβα κι' έν' άλλο πεζό, «Μέσα στη χλόη», από έδω, που δέν μου φάνηκε γραμμένο με το χέρι σου. Είναι δικό σου; Κι' ο κ. Ξ. Ρωτά έν έλαβες κάποιο γράμμα που σου έστειλε εις άπάντησή δικού σου.

'Αγγελε της Ειρήνης, ο κ. Φαίδων έλαβε το γράμμα σου: αλλά έπειδή δέν βρίσκει το ζήτημα κατάλληλο για 'Επιστολή, ούτε εύκαιρεί να σου γράψω ιδιαίτέ:ως, με παράκαλεσε να σου διαβιάσω αυτό: Να πής στο φίλο σου έκεινο: Κάθε άνθρωπος, όπου κι' έν στέκεται, ψηλά ή χαμηλά, έχει τον εγωισμό του και το δικαίωμα να κάνει ό, τι μπορεί κι' ό, τι τον συμφέρει, χωρίς να συλλογίζεται ότι πιθανό, μ' αυτό που κάνει, νάνηκι μερικούς έμμέσως, (Γιατί, φυσικά, άμωση άδικία ένας τίμιος άνθρωπος δέν κάνει ποτέ). 'Ας υποθέσουμε τώρα ότι ένας φτωχός τεχνίτης αποκτά μεγάλη πλεονεξία και κερδίζει τα διπλά απ' όσα του χρειάζονται για να ζή. Θά διώξη ποτέ τους μισούς του πελάτας, γι' άγάπη ενός συντεχνιτή του, άγνώστου του, που μπορεί ίσως να μην έχει να φάη; ή θά προσπαθήσει να τους αύξηση ακόμα κι' ακόμα;... 'Ετσι και το πλούσιο κορίτσι, που έζαυκε μία τέχνη ως επάγγελμά, άδιαφορεί αν άδική όμότευχως που δέν είναι το ίδιο πλούσιοι. Και των δυο το δικαίωμα είναι το ίδιο. Ούτε τον ένα μπορεί κανείς να κατηγορήσει ως... αντικωνωνικό, ούτε την άλλη.

Τι ώρατα που πέρασε, Χαρουγή, όλες αυτές τις άγιες ήμέρες, με δέντρα, με τσάνια, με χορούς, με χάρες. 'Ε, τώρα ήσυχία και μελέτη... Έλάσα και με το έπαισδίο της βασιλοπότης. 'Αλήθεια, τί ιδιοτροπίες που έχει αυτή ή λίρα! τί ιδιοτροπίες που με την πρώτη μαχαιριά, τότε πρέπει να φαχθί και το τελευταίο κομμάτι. Μα τύχη δέν είναι κι' αυτή; Και πάντα ή τύχη δέν είναι ιδιοτροπική;...

Μισή ντουζίνα χρόνια» έχουν περάσει από τότε που ή Νεράϊδα του Γαλιού μου έστειλε το πρώτο της γράμμα. Και το θυμήθηκες τώρα με συγκίνηση, βλέποντας στην 'Αλληλογραφία τις άπαντήσεις μου σε παιδιά που μου γράφουν πρώτη φορά. Τι όμορφο το γράμμα της! Ναι, και την 'Αργία Καλλονή, τη μεγάλυ-

τερη αδελφή της, πολύ καλά τη θυμάμαι. 'Όσο για το βελίο που έλαβε χάρισμα, κι' εγώ δέν κατάλαβα πολλά πράγματα από το διάβασμά του. 'Ο ποιητής αυτός είναι πραγματικός πολυ δυνάστες. Κι' είναι ίσως ή μόνη περίπτωση που δέν μπορεί κανείς να πη «ζυζι χάρισμα γλυκό σε μέλι».

Γιά όλα χαίρεται ή καλή μου Χαλιμά: κι' όταν βλέπη Διαπλασώπουλα να γίνονται συνεργάτες και συνεργάτριές μου—όπως κι' αυτή μια μέρα, ποιος το ξέρει!—, όταν βλέπη να ξεσπαθώνουν πολλοί και να με βοηθούν στο δύσκολο έργο μου... Την εύχαριστώ πολύ. Και συμφωνώ μαζί της, ότι από τα περιπετειώδη μυθιστορήματα, που έξάπτουν τη φαντασία χωρίς άλλη ωφέλεια, προτιμώτερος είναι εκείνα που δείχνουν ζωή, χαρακτήρες, και δίνουν ήθικά διδάγματα. Σημια έστειλα.

Νά σου έξηγήσω, 'Αθηναία, πως γίνονται οι Μεταμορφώσεις. 'Πόθεσε ότι ζητείται το ύψος με πέντε μεταμορφώσεις να γίνη δέγμα. 'Ιού: «Υψος, φάσμα, άσμα, άσμα, έρμα, δέγμα. 'Η μια λέξη παράγεται, βλέπεις, από την προηγούμενη της δι' άκριβέσεως, προσθήκης ή άλλαγής ενός μόνο γράμματος. Με τον ίδια τρόπο κι' ο Χοίς θά γίνη γή. 'Όσο για τη σύνθεση, ο συνθέτης πρέπει να βάζη λέξεις αντίθετες ή τουλάχιστον σχετικές. Νά μ' ή λέξη π: χ: ή γάτα να λίνη καρφέ, αλλά ή γάτα να γίνη σκύλος, ο φίλος να γίνη έχθρός, ο σίτος να γίνη άστος και καθεξής.

Με πολύ πολύ ένδιαφέρον, 'Ιουλιέτα Ρωμαίου, διάβασα τώρoτoν σου γράμμα. Σήμερα ίσα-ίσα ο κ. Φαίδων σ' έγραψε, περί Κινηματογράφου. Πραγματικώς, είναι πολύ χρήσιμος όταν αναπαιστώνη τέτοιες πραγματικωτικές σκηνές, που διδάσκουν όχι μόνο τα παιδιά, αλλά και τους μεγάλους. Σαν αυτή που είδες με την έκκλησή του αύγου της κόττας, από την πρώτη ήμέρα που το ζεσταίνει, ως τη στιγμή που γυαίνει το πουλάκι. 'Εβωσα αυτό το άρθρο από τη γαλλική έφημερίδα στον κ. Ξ., που σ' εύχαριστεί πολύ.

Η Ζουλίνα μου γράφει τώρα από τη Νέα 'Ιόρκη. 'Όσο πιο μακριά, λέει, πηγαίνει, τόσο περισσότερο μάγαψ. Και το βλέπω. 'Αφού θά πάρη να φορη και το Σήμα, άν και στην πόλη όπου μένει τώρα, δέν υπάρχουν βέβαια πολλά 'Ελληνόπουλα για να το ίδου. Κι' αν ύπάρχουν, προσέχει, ή Νέα 'Ιόρκη είναι τόσο μεγάλη! 'Αλλά που έγρα: κι' αι στην άκρη του κόσμου μπορεί κανείς να κάνει μια καλή γνωριμία από το Σήμα της Διαπλάσεως...

Και τώρα περιμένω να μου γράψω πως πήγε το ρεσιτάλ. 'Η Κούκλα του Χαλανδρίου έλθε ένα Διαπλασώπουλο να φορη το Σήμα και να το δείχνη με τόσο καμάρι, που της έκαμ' έντύπωση. 'Η ίδια μου γράφει ότι τώρα που είναι άδύνατη ακόμα απ' την άρρώστεια, δέν πηγαίνει σχολείο κι' έτσι έχει όλον τον καιρό να κατακρίνεται μαζί μου. Βέβαια, αυτό είν' ένα καλό και αναγκαίο έξοδα. Μπορεί όμως κάποιος κάποιον—και θά το κάνει κιόλα χωρίς να της το πω—να ρίχνη μια

ματιά στα μαθήματά της, τά περαμένα, έτσι για να μην τά ξεχνά... Λίγα Δ. Σ., μη στενοχωρήσαι γι' αυτό το ζήτημα, δέν πειράζει. 'Ελπίζω κι' εύχομαι έλ' αυτά να είναι περαστικά. Σ' εύχαριστώ και για τά καλά λόγια, και για την προσοχή της συνεργασίας σου. 'Αλλά μόνο για τη Σελίδα Συνεργασίας θά μπορούσε να μου στείλεις καμιά μετάφραση από τις τόσες γλώσσες που ξέρεις. Για έκτενέστερα έργα έχω, βλέπεις, τακτικούς συνεργάτες.

'Εβειξα, Κυρά Φροσύνη, το γράμμα σου στον κ. Ξ. και χάρηκε που σου άρρεσε τόσο το μυθιστόρημά του «Τίμιοι και 'Ατιμιοι». Πραγματικώς, όπως λές και σύ, ή κοινωνία έχει μερικές «στρεβλές αντίληψεις» όσον άφορ' την τιμή. 'Ο ήρωας του μυθιστορήματος φρονεί ότι τίμιος είναι όχι όποιος φαίνεται ή νομίζεται, αλλά όποιος είναι αληθινά. Κι' ο ίδιος, καθώς είδες, έχει και παραξένη την αληθινή αυτή και κρυμμένη τιμή. 'Η ιστορία του βέβαια είν' ένα διάγραμμα, έτι και σ' αυτό το ζήτημα, όπως σε έλε, δέν πρέπει να κρίνουμε από τά φαινόμενα. Κατά την ιδέα μου όμως, κοινωνικώς, δέν άρκεί να είναι κανένας τίμιος κατά βάθος, πρέπει και να φαίνεται, πρέπει να έμπνέη και στους άλλους την παποίθηση ότι είναι τίμιοι. 'Αλλά τότε πάλι, και φυσικά, καθέννας δέν έχει την όρεξη και το κουράγιο να γίνηται μάρτυρας σαν τον ήρωα του μυθιστορήματος.

Εύχαριστώ για όλπ, Νιότης 'Αδάμα, κι' άσπάζομαι τάδελφια, τά καινούρια μου παιδιά. Είδα και τη Στατιστική σου της Σελίδος του 1930. Στά πεζά, ή διαφορά μεταξύ άγοριών και κοριτσιών δέν είναι μεγάλη (100 κομμάτια τάγρια, 144 τά κορίτσια). Στά ποιήματα όμως (8 και 55) είναι σημαντική. Και μου φαίνεται ότι τάγρια μου πρέπει να βάλουν τά δυνατά τους και στον έμμετρο λόγο, που τώρα, φαίνεται, τον παραμελούν.

— 'Αν και δυο μόνο ήμερες έχεις συνδρομητρία, ή Δόλα 'Ιωαννοπούλου με άγαπ'ά τόσο πολύ, που νομίζει πως με γνωρίζει από χρόνια και δέν θά μάφηση ποτέ, ποτέ. 'Αλλά δέν διαβάζει μόνο τά φυλλάδιά μου, παρ'ά και παλιούς μου τόμους. Πόσο της άρεσε ο τόμος με το μυθιστόρημα «Τίμιοι και Ζινέττα», που της χάρισε ή θεία της Χρυσή—ή παλιά μου 'Ιράνια Βάνα, που την χαίρετώ. 'Αλλά πίσω θά της άρσχη κι' ο άλλος με το «Λουδοβίκο Κορμά» που της έστειλα τώρα. 'Όσο για τά φυλλάδια του 1930 που της λείπουν (1-44) πρέπει να στείλη δρ. 95.

'Αλήθεια, 'Αστέρι της Μάννας, ποτέ μου δέν έλαβα έκτενέστερο γράμμα απ' το σημερινό σου, 19 έλες σε λίδες! Τό ρουφίξω όμως, γιατί πραγματικώς είναι θαυμάσιο. Και το μόν πρώτο του μέρος, —αυτή τη σπαρταριστή διήγηση του κυνηγιού με τίς τραγικές περιπέτειες— πρέπει να το διαβάσω, να το απολαύσω, όλα τά Διαπλασώπουλα, και θά το δημοσιεύσω προσεχώς. 'Όσο για το δεύτερο μέρος, δέν μου φαίνεται να- χως πολύ δικιο. Βέβαια, οι δυο έκτε- νοι άνθρωποι φέρθηκαν πολύ κακά, άν ήταν στο χέρι τους να σώσουν

τον καίμενο το Φόν απ' τά δόντια του λύκου. 'Από ένα όμως παράδειγμα, ή από δυο, ή από τρία, δέν πρέπει κανείς να βγάξη κανόνα. 'Ο κόσμος δέν είναι τόσο κακός όσο τον νομίζεις. Αυτά άφησε να τά λένε οι γέροι. 'Ενα κορίτσι της ήλικίας σου—μόλις 15 χρονών—πρέπει να χή περισοότερη αίσιοδοξία και παποί- θηση στη φυσική καλοσύνη των ανθρώπων. Πιστεύε με: οι άνθρωποι είναι καλοί! σάν τον πατέρα σου, τη μητέρα σου, τη γιαγιά σου, το δασοφύλακα και όσους. Οι κακοί είναι εξαίρεσεις, όπως οι δυο πατέρα σου, που άφησαν τον Φόν στην τύχη του...

Σ' άλλους δέν έχω τόπο να παν- τήσω. Δορέτια Γιούγκ, Χιμαίρου-κηννή, Δορελίδι, Ριγολέτε, Μαριολούλντο, Θαλασσόλυκε, Εύ-ζωνάκι, Φρόνη, Σιφονέτ, Κά- ποιε, Θεσσαλικό Ρόδο, 'Αστέρω, Σαπουνόφουκα, Περιπλοκάς, 'Ωκεανίς, Βολιώτικο Πιτσιρικάκι, Σταράτη, Μαγική Νυχτιά, Δάβυ, 'Ιουδήθ, Βασιλίσσα του Δάσου, Κυρά της Οάλασσας, 'Ομορφη Κουκλίτσα, Δαρνοστεφανωμένη, Κόρη της 'Ερήμου κλ. κλ., έφέτελεσα τις παραγγελίες σας και φύλαξα τά ώρατα γράμματά σας για το έρχόμενο. Στο έρχόμενο έ- πίσης θά εύχαριστήσω όνομαστί και όσους έσπαθώσαν.

«ΑΝΑΜΕΣΑ

ΣΕ ΤΡΙΕΣ ΓΥΝΑΙΚΕΣ»

Είναι το νέο βελίο από τη Σειρά των 'Απάντων του κ. Γρ. Ξενοπούλου (Φαίδωνος). 'Όλα τά βελία του κ. Ξενοπούλου δέν είναι για τη νεολαία. Αυτό σ'άς το είπα πολλές φορές. 'Αλλά το «Ανάμεσα σε τρεις γυναίκες», ένα ωραίοτατο, άγνότατο, εύγενικότατο αισθηματικό, διασκεδαστικότατο, άθνηταχής υποθέσεως μυθιστόρημα, μπορείν εξαίρετα να το διαβάσουν τά πιο μεγάλα άγόρια και κορίτσια του κύκλου μας. 'Αποτελεί κομψότατο τόμο από 300 σελίδες με όωρα εξώφυλλο και τιμάται δρ. 35. (Ταχυδρομικά του 'Εσωτερικού δρ. 5, του 'Εξωτερικού δρ. 7).

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

'Απορρίπτονται: «Σκέψεις» της Ναπολεόνης. Σημειώνω απ' όλες αυτές, που είναι αξιοσημείωτη: «Η εύτυχία μοιάζει με την ήχώ, που άπαντά, αλλά δέν μάς πλησιάζει». Οι άλλες είναι πολύ κοινές. — 'Το παλιό Τρίκερι» του Χιμαίρουκηννή. Μέτρησα δεκα- τρεις άράδες μια φράση, χωρίς να σταματά πονηρά. 'Ετσι ή περιγραφή γίνεται άτεχνη και χάνει κάθε ζωηρότητα. — 'Μία άπρόοπτος επί- σκεψις» του 'Ελπίδοφόρου. 'Η γλώσσα σχολαστική τόσο, ώστε και το ύφος καταντά πιά άρκετά άψύ- σικο. — 'Σοφές γυνώμες» του Βα- τέρχου Νο 4. 'Αρκετά γνωστά δλ' αυτά και έξαντλημένα. — 'Το καρδάκι» του Βάσιγκων. 'Ατε- χνή ή στιχουργία και λανθασμένο το μέτρο. Κάπως καλύτερη ή τρίτη στροφή. Τά ίδια ελαττώματα έχει και το «Πρός την 'Ελλάδα» του ίδιου. — 'Κόραξ και Τεσσα» του 'Υμνου της Δευτεριάς. Πολύ γνω- στο το άρχαίο αυτό άνέκδοτο. 'Αλλά και το γράψιμό του είναι πολύ οχο-

λαστικό, σε γλώσσα που δέ συν- θέζεται πιά. — «'Η καλύτερη βεντά- για» του Νικολάου Χάκα. Καλή ή μετάφραση αλλά πολύ μεγάλο για τη Σελίδα και... παρ'ά τον Κανονισμό. — «Παιδική Χαρά» του Χο- χορ 'Αγά. Κοινή ιδέα κι' άτεχνη στιχουργία. — 'Το μικρόβιο της φθί- σης» του Ναυατίου του Θερμαιοπού- λου. Το θέμα δέν ήταν για ποίημα. Μοιά- ζει σάν έγκυκλοπαίδεικό άρθρο ύγει- νής. — 'Τά ελαττώματα των άλ- λων» της Βιολέττας. Πολλά... ελαττώματα στη στιχουργία. Το «μόνον» δέν επιτρέπεται να γίνηται «μόν» όταν ακολουθεί σύμφωνο. 'Επίσης, όταν ακολουθεί σύμφωνο- το «είναι» δέν επιτρέπεται να γίνη- ται «είν». — 'Μετά τη μάχη» της Γονδολιέρας. 'Ατεχνο άρκετά. Και όμως διαφαίνεται μια εικόνα επιδελ- τική, που έχει έμπνευσις πολλούς καλλιτέχνες. — Θά εξακολουθήσω.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμο δέν έγκρίνεται, ούτε άναμένεται, άν δέν συνοδεύεται από τό δικαιώμα, δρ. 10. — Τα έγκρινόμενα ή άνα- μένόμενα ισχύουν ως την 30 Νοεμβρίου 1931. 'Όσα συνοδεύονται από Α. άνήκουν σε άγόρια και όσα από Κ. σε κορίτσια.

Νέα Ψευδώνυμα: 'Ελπίζου- σα 'Ελλάς, κ. (...). Σεμέλη, κ. (+). Ρίνετο, κ. (ΑΓ). Δοξασμέ- νος 'Ελλην, κ. (ΕΠ). 'Ανθος του Μαγιο, κ. (ΦΝ). Κέν Μέντωρ, κ. (ΒΜ. Κάου Μπόι). 'Ωκεανίς, κ. (...). 'Αλκίς Φοίβος, κ. (ΗΒ). Βολιώτικο Πιτσιρικάκι, κ. (ΚΦ). Κοζάκος του Βόλγα, κ. (ΜΦ). 'Εσπερος, κ. (ΓΣ). Δοξα- σμένο Τριπολιτσάκι, κ. (ΝΒ). Δόν Κιχώτης, κ. (ΚΣ). Μορσι- τάκι, κ. (ΑΦ). 'Υψιπέτης 'Αε- τός, κ. (ΓΜ).

'Αναμένους Ψευδωνύμων: Τσιγγανοπούλα, κ. Βασιλείος ο Μακεδών, κ. Εύζωνας, κ. Γόρ- διος Δεσμύς, κ. Μαγιολούλντο, κ. 'Αρχοντοπούλα, κ. 'Αγνούλα, κ. 'Αγγελουδί, κ. Σιφονέτ, κ. Θεσσαλικό Ρόδο, κ. Δροσολοστή Αύγουλα, κ. 'Αστέρω, κ. 'Ομορ- φη Κουκλίτσα, κ. Πόνου Δάκρυ, κ. Κορόιδο, κ.

— 'Η Διάπλασις άσπάζεται τους φίλους της: Σ. Σ

96

ρω να σου πω από τώρα αν είναι ακριβείς: θα το ιδής μόνο όταν θα βγούν τα αποτελέσματα. Έστω λοιπόν Πάνθειαν 'Αβραδάτου (τα έλαβα όλα' θα προσπαθήσω) Γκαίτε (έχω υπόλοιπο στη διάθεσή σου δρ. 35,10) Καλαβρυτινόπουλο (ευχριστώ για όλα' χαίρω που κάνεις τώρα καλύτερες εκθέσεις: έστω και 2ήμα και 13 τετράδια) Δοξαομένον 'Ελληνα (αυτό σου ενέκριναν' και τώρα έμπρός!) Κόκκινην Σκιάν (έννοια σου, θα σου το κρίνω αργότερα) Χαϊμ 'Ηλ. Κωστήν (ευχριστώ για τα καλά λόγια' γράφε μου) Τοικέφαλον Βούδδαν (μπράβο! έλπιζω να μου γράφεις συχνά) Χλωμό Φεγγάρι (χαίρω πολύ' έστω και 2ήματα, 'Οδηγό και λυσόχαρτο) 'Ερνάνην (κι' εγώ έλπιζω αυτό, είδες, σου ενέκριναν' λυσόχ. και 'Οδηγόν έστειλα) Μελαγχολικόν Καλλιτέχνην (ευχριστώ πολύ' θα στείλεις δρ. 50) 'Ελένην Τζαβέλλα, Σαρδανάπαλον, 'Αγνήν κτλ. κτλ.

Ξεφτέρει της 'Ηπειρου, Δημ. Φουντούπουλον, Δροσούλουην Αδούλαν, Εγγένιον Ραφτόπουλον, Κέν-Μείναρ, Εύαγγελον Παπαντωνάκην, Μπίλυ-Ντόβ (έστω και).

Είς όσας έπιστολάς έλαβα μετά την 19 'Ιανουαρίου, θάπαντήσω στο έρχόμενο.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ του νέου 253ου Διαγωνισμού Λύσεων. Αί λύσεις του φυλλαδίου τούτου είναι δεσφαι μέχρι της 24 Μαρτίου.

81. Δεξιόγριφος
Ποσοτικόν έπιόρημα
Που λέει κι' όχι λίγα,
Μ' ένα μικρό άνταμώθηκε
Νησάκι στο Αιγαίο
Κι' άστρο λαμπρό στον ουρανό
'Αμέσως εγώ είδα,
Νά στέκεται ακίνητο,
Περήφανο κι' όραιο.

Κυρά-Φροσύνη

82. Συλλαβόγριφος
Της μουσικής μιιά νότα ένωμένη
Με ό,τι δώχνει το σκότος δια-
[μιάς
Μας κάνει κάποια πόλη φημι-
[σμένη
'Απ' τη λατρεία μιιάς όμορφης
[θεάς.
Κυρά της Θάλασσας

83. Μεταγραμματισμός
'Αν το Υ το κάνω 'Ιώτα,
'Από ζώο που ήταν πρώτα,
Στήριγμα θα γίνη άρχαίου
Τεχνικού ναού κι' όραιο.
Ε.Ι. 'Αρχαοβίτης

84. Αναγραμματισμός
Ποιός παλαβός το γύρισε
'Ανάποδα κι' αυτό;
Νά, το κρσί του χύθηκε
Μπορεί νάταν και λάδι—
Και στο γαλάζιο φάνηκε
Τό πέλαγος σημάδι:
'Ενα νησί μικρό.

Αρχοντοπούλα

85. 'Ασπέρ

* * *
* * *
* * *
* * *
* * *
* * *
* * *

'Οριζοντίως άρχαία θεά' κα-
θέτως παγωμένη χώρα' διαγω-
νίως έλληνική λουτροπόλις και
κράτος της Ευρώπης.

Δικ Σανδ

86-90. Μαγικόν Γράμμα
Τη ανταλλαγή ενός γραμμα-
τος εκάστης των κάτωθι λέξεων
δι' ενός άλλου σόντοτε του αλ-
του, να σχηματισθούν άνευ άνα-
γραμματισμού άλλαι τόσαι λέξεις
όσας, όφρως, 'Ακράτας, Νε-
ρων, Σόρος.

Βάτραχος Νο 6

91. 'Επιγραφή

X Y E	I Σ Y
A I Γ	Θ E M
E N O	I A E
Ω N Σ	A O I
P H T	N Q K
I Z O	

Ζητείται ή άνάγνωσις.

'Ιούλιος Καίσαρ

92. Ποικίλη 'Ακροστιχίς.
Τό πρώτον της πρώτης των κα-
τωθι ζητούμενων λέξεων, τό δεύ-
τερον της δεύτερας, τό τρίτον
της τρίτης και καθεξής, άποτε-
λούν μέγαν Ευρωπαίον πολι-
τικόν του περασμένου αιώνος:

1, Κράτος Βαλκανικόν 2, 'Ο-
ρος έλληνικής νήσου και πόλις.
3, Βασιλεύς των 'Αθηνών, μυθι-
κός ήρωας 4, Μήν 5, Μέγας πρ-
ταμός 6, 'Αρχ. νομοθέτης 7,
Πόλις της Μακεδονίας άκμάσασα
κατά τους βυζαντινούς χρόνους.

Κεφαλλονίτης

93. Φωνηεντόλιπον
μζ - κ - ς - ν - κ - ρς
'Ηλιόγεννητη

94. Γρίφος

αν	αν	αν	αν	αν	αν
αν	αν	αν	αν	αν	αν
αν	αν	αν	αν	αν	αν
αν	αν	αν	αν	αν	αν
αν	αν	αν	αν	αν	αν

Αίματοβαμμένη Δέξα

ΛΥΣΕΙΣ

των Πνευμ. 'Ασκήσ. του φύλ. 45

621. Φασόλια (φά, σόλ, ία.)—
622. 'Αρης (α! ρίς.)—623. Νά-
νος-ναός.—624. Βίος-βίος.—625.
'Η ήμέρα και ή νύχτα.
626. Σ Ι Α Μ 627. Ι Α Π Ε Τ Ο Σ
Ι Α Μ Α (άετός, πιστός, έ-
Α Μ Η Ν τος, Τίτος, όπτος,
Μ Α Ν Η σέπια).—628. Δει-
νόν σοι προς κέντρα λακτίζειν.
(Η άνάγνωσις κατά στήλας, εκ
των κάτω δεξιά, βουτροφηδόν)
—629—633. Διά του ΑΥ: Βα-
ρόξ, αύριον, αύλαξ, κερανώ, αύ-
γή.—634. ΠΑΡΟΣ (Πράος, 'Α-
γριος, Ρυπαρός, 'Ολεθρος, Σο-
φός.)—635. Θαρσύνω, τάχ,
αύριον έσσετ' άμεινον.—636. Δύο
κακών προκειμένον, τό μή χει-
ρον βέλτιστον. (Δύο κακών πρό
κείμενον, τομή χειρών βελ, τ'
εις τον.)

ΟΙ ΑΛΛΑΞΕΟΝΤΕΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΝ
συνδρομηται παρακαλούνται να
δηλώνουν άμέσως την νέαν των
διεύθυνσιν εις τό γραφείον μας
άποστέλλοντες και δραχμ. 5 διά
την εκτύπωσιν της νέας ταινίας.
'Αλλως δέν εύθυνόμεθα διά την
απώλειαν των φυλλαδίων των.

ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΝΤΑΙ

ολ συνδρομηται μου, όταν
λήγη ή συνδρομή των, να
την ανανεώνουν άμέσως,
χωρίς να με υποβάλλουν εις
τόν κόπον και τό έξοδον να
τό υπενθυμίζω στον καθέ-
να ιδιαιτέρως. 'Η ένκαιρη
ανανέωση της συνδρομής
είναι τό πρώτιστον χρέος
τού καλού συνδρομητού.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

Διά 1 έως 10 τό πολύ λέξεις με άπλά
στοιχεία δρ. 6, τό ελάχιστον τμήμα. Πέ-
ραν των 10 λέξεων 60 λεπτά ή λέξις.
με παχέα δε στοιχεία λεπτά 70 και με
εφαλαία δρ. 1. 'Ο χωριστός στίχος δρ. 3.
Οι μη συνδρομηται πληρώνουν τά διπλά.
'Η προπληρωμή είναι άπαραίτητη.

(ΛΑ'—94/)

Ε αναμπαίνοντας στην κίνηση της Δια-
πλάσεως ανταλλάσσω τετραδιάκια και
άλληλογραφώ. Σε όσους δέν άπήντησα διά
λόγους άνωτέρους θελήσεώς μου ζητώ χί-
λιες φορές συγγνώμη Πιστεύω να με συγ-
χωρήσουν. Σύλλογο Αιγυπτίων δέων, θερ-
μά ευχαριστώ. 'Η Δ σίς μου είναι: Τάκη
Σουμेलίδην, 'Αναργύρειον Σολήν, Σπέ-
τας.

(ΛΑ'—95/)

Διαπλάσσομαι, τις πιο θερμές εύχες για
τόν Καινοεργίον Χρόνο.
'Ηψίστατε όλοι-ες τό ψευδώνυμο
ΠΑΝΟΔΙΟΣ ΤΡΟΒΑΔΟΥΡΟΣ
'Ανδισμένη ή ριανταφυλλία

(ΛΑ'—96/)

Μεγάλη χαρά θα είχε αν λάβαινε ένα
τετραδιάκι ή κάρτα από όλους-ες ή
διατρίβας άπ' τους-ές Μεγάλη 'Ελλάδα,
Νάρκισσο, 'Ελπιονούλα, Λάουρα, Περιπλο-
κάξ, Ταγκό των Ρόδων, Φαράω, Μαγιο-
λουλόου, Μικρομύγαλην, Λουλουδένια
Βασίλισσα, 'Ανδαλουσία, Κλοκλώ, Κυρά
της Θάλασσας, Σγουρόμαλλη. 'Αφροδίτη
της Μήλου, 'Αταλάντη, Ναουσούπαιδο, Κα-
λαβρυτινόπουλο, Μπίλυ Ντόβ, Δοξαομέ-
νο 'Ελληνόπουλο Γαλανό Όφρανό, Βά-
τραχο Νο 1... ό ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΩΝ
Παρακαλώ στείλτε: Βασίλειον Παρ-
μενίδην, Δράμα.

(ΛΑ'—97/)

Καλά Χριστούγεννα εύχομαι σε ό-
λους-ες. Και όλοι μαζί άς εύχηθούμε
στη Διάπλάσι μας εύτυχισμένη χροιά.
(Καθυστερήσασα) Σιφονέτ

(ΛΑ'—98/)

Τό Καλαβρυτινόπουλο παρακολουθή-
σαν επί ένα έτος καλώς την κίνησιν της
Διαπλάσεως, ζητεί άλληλογραφίαν και άν-
ταλλάσει Μ. Μυστικά Δ σίς: Γεώργιον
Σαμαρτζόπουλον, Πόστ-Ρεσάντ, Καλά-
βρυτα.

(ΛΑ'—99/)

Διαπλάσσομαι, ψηφίστατε όλοι τό ψευ-
δώνυμο ΚΑΡΑΥΓΗ ΤΗΣ ΛΕΥΤΕΡΙΑΣ
Γκαίτε

(ΛΑ'—100/)

Πρωτομπαίνοντας στο μωρμένο περι-
βάλακι της Διαπλάσεως, χαίρετώ ό-
λους-ες. 'Αεροπλάνον

(ΛΑ'—101/)

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΗ ΔΥΝΑΣΤΕΙΑ
Και φέτος εισερχομένη στην κίνησι χαί-
ρετά όλους-ες άνεταίρετως:
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ
'Αποτελέσματα τελευταίου διαγω-
νισμού: 'Ος καλύτερον ψευδώνυμον 1930
άνεδείχθη ή

ΜΕΓΑΛΗ ΙΔΕΑ

ήτις παρακαλείται να στείλν Δ/σιν και 150
ψηφοδέλτια της.

'Ο των 'Εσωτερικών Ρωμανός 'Αργυρός
(ΛΑ'—102/)
'Α διαγωνισμός καρτών άγράφων συμ-
μετοχή τριδραχμής εις γραμματόσημα.
Προθεσμία μηνιαία, Βραβεία έκλεκτά.
Κ. Μαλικούτη, 'Ανδρούτσου 130, Πειραιά.
Χαραυγή

/ ΛΑ'—103/
'Κεραυνέ, πρόσεξε, διότι είσαι μία άρ-
λούμπα. 'Αεροπλάνον

/ ΛΑ'—104/
Αποκαλύψεις: Φτερωτή Βαρκούλα =
Μαρκήν, Άνδρος της 'Ανδρου=Δέμι-
παση, Βέγας=Φίσιος, Φαράω= Καλογε-
ράς, Πάνθειαν 'Αβραδάτου= Στεφانوπού-
λο, Μυροδόλος 'Ανδρος= 'Αθανάσιον, Σάξ
Πεταλούδιτσα= Δαρρίνου, Φρανσίνα Σολ-
δάτου. (Συνέχεια άνευ τέλους)

/ ΛΑ'—105/
Κοσμοκράτωρ, εκόμισες γλαύκα εις
'Αθήνας! Με άπεκάλυψε πριν από σε-
να ή... 'Αδιάπλασις. ('Ορα Σελ. 34, τό-
μου 1930). Πάνθειαν 'Αβραδάτου

/ ΛΑ'—106/
Πρωτομπαίνοντας στον ήρωα Διαπλά-
σσομομο χαίρετώ όλους-ες, ζητώ άλ-
λληλογραφίαν ή όποιον άν θέλει. Δ σίς μου
'Αναστάσιον Σταμπουλήν, 'Οδός 'Αθηνών,
δι' 'Οδυσσεά, Σέρρας, 'Οδυσσεύς

/ ΛΑ'—107/
Ανταλλάσσω τετραδιάκια: Ανδία Τούλαν
Τρυφωνοπούλου, Λεχαϊνά—Κεραυνέ,
ποιά νάσαι;—'Ηψίστατε Χαραυγή της
Λευτεριάς! Σαπουνόφουσα

/ ΛΑ'—108/
Πρωτομπαίνοντας στο μωρμένο Δια-
πλάσσομομο, χαίρετώ όλους-ες. 'Αν-
ταλλάσσω κάρτες 'Ηθοποιών (Κάου-Μπέ)
Δ σίς: Βασίλειον Ι. Μέρτζιον, Σέρρας,
διά: Κέν-Μείναρ

/ ΛΑ'—109/
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΝΑΤΟΛΗ

Όρθεύεις έν Καλάμιας. Σκοποί ιδεώδεις
Ι μεταφρ των όποιων διάδοσις ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ
και εκδόσις πολυτελούς περιοδικού των 'Α-
πρίλιον. Πρόεδρος ΑΚΗΣ ΦΟΙΒΟΣ.
Ευγενικά Διαπλάσσομεθα, όσα άγαπάτε
τη 'Αδιάπλασι' γραφέτε στον ιδεώδη σύλ-
λογο μας που προσπαθεί να την διαδώσιν.
Ζητούνται μέλη και αντιπροσώποι παντού.
'Εγγραφή 5δραχμής. Συνδρομή, μελών 5
δραχ. μηνιαίως, αντιπροσώπων 3 δραχ. δι-
μηνιαίως. Δ σίς: Φώτιον Χριστοπούλου,
Πόστ-Ρεσάντ, Καλάμιας.

/ ΛΑ'—110/
Ό άνο Ζωγραφμάλιδι, ένα μπουκετάκι
διαλεγμένες εύχες για τη γιορτούλα
σου. Βάγκνερ

/ ΛΑ'—111/
Αποτελέσματα Διαγωνισμού Μπίλυσ-
Ντόβ. Βραβείον Α': Χρυσοπηνή-
Βραβείον Β': Ρεθυμνική 'Ακτή. Βρα-
βεία έστάλησαν. Μπίλυ-Ντόβ

/ ΛΑ'—112/
Ανταλλάσσω τετραδιάκια ήθοποιούς, το-
πεία. Δ σίς: Μαρίαςθην Λαπατίου,
Νάουσας, διά: Μπίλυ-Ντόβ

/ ΛΑ'—113/
Τό ήρωϊότερον ψευδώνυμο για τό Δη-
μοφίσημα είναι
ΜΠΙΛΥ-ΝΤΟΒ

/ ΛΑ'—114/
Μπαίνοντας στο σαλονάκι της Διαπλά-
σεως, χαίρετώ και ανταλλάσσω Μ.
Μυστικά με όλους-ες. Δ σίς μου: κ. Σπι-
ρίδωνα Νηπιάν, Γραβιάς 34, Θεσσαλονί-
κη. Βασίλειος της Ζούγκλας

/ ΛΑ'—115/
Μπαίνοντας στην κίνησιν της Διαπλά-
σεως, χαίρετώ όλους-ες, ιδίως τό Εδ-
ζονάκι και Γόρδιον Δεσμίν.
Δέν Κιχώτης

/ ΛΑ'—116/
Αλληλογραφώ με όλους-ες. Δ σίς: Στέλ-
λα Στεργιοπούλου, Κωνσταντίνου Πα-
λαιόλογου 102, Θεσσαλονίκη, διά
Κόρην της 'Ερήμου

/ ΛΑ'—117/
ΔΙΑΠΛΑΣΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΑΠΟΚΑΛΥΨΕΩΝ
ΤΟ ΜΕΓΑ ΜΥΣΤΗΡΙΟΝ ΜΑΣ ('Εξακολου-
βεί) Χημικομηνήγος = Ζαβατάρης,
Κρητικό 'Αστέρη = Θεοδώριδης, Μετά
Γιντ'άια, Μικρομύγαλη = Σακελλαρίου,
Ναουσούπαιδο = Πεχλιβάνος, Τριφυλλία =
Μαρτίνος. ('Επεται συνέχεια).

'Ο των 'Αποκαλύψεων: ΟΥΛΙΣΤΟΝ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΩΝ
Παρακαλούνται οι στείλαντες στον Δια-
γωνισμό μας όπας άποστέλλουν 3δραχμής
διά τά μηχανογραφικά ταχυδρομικά δι' ά-
ποστολήν Δύρων.

'Ο των Διαγωνισμών: ΑΤΡΕΙΔΗΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΟ ΤΟ ΨΕΥΔΩΝΥΜΟ:
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΜΑΚΕΔΩΝ
'Ο του Δημοφίσηματος: ΝΕΟΣ ΑΧΙΛΛΕΥΣ